

Kaupunginvaltuusto**14.06.2010****AIKA** 14.06.2010 klo 18:00 - 20:58**PAIKKA** Kaupungintalo, valtuuston istuntosali**KÄSITELLYT ASIAT**

§	Otsikko	Sivu
60	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen	5
61	Pöytäkirjan tarkastajien vaali	6
62	Kemin kaupungin sitoutuminen malmisatamahankkeeseen	7
63	Vuoden 2009 tilinpäätös	10
64	Arviointikertomus 2009	13
65	Vastuuvapauden myöntäminen tilivelvollisille vuodelta 2009	15
66	Tilauksen toteutuminen 1-3 / 2010 ja tilausmuutokset vuodelle 2010	16
67	Tilauksen muutos/Peruskoulutus	18
68	Varajäsenen valitseminen Eero Sirenin tilalle Länsi-Pohjan musiikkitoimen yhteislautakuntaan	20
69	Henkilöstömäärä 31.3.2010 ja henkilöstömäärän muutokset 1.1. - 31.3.2010	21
70	Sairauspoissaolot 1.1. - 31.3.2010	23
71	Henkilöstön työhyvinvoinnin kehittämishanke	25
72	Takaosanomus/Kemin Sotainvalidien Palveluasuntosäätiö	30
73	Pankkitakausanonus /Toivola-Luotolan Settlementti ry	32
74	Pankkitakausanomus/Perämeren Jätehuolto Oy:n loppusijoitusalueen laajennushankkeeseen	35
75	Päihdetyön kokonaissuunnitelman päivitys vuosille 2010 - 2015	39
76	Kemin kaupungin viestinnän ja markkinoinnin ohjeet	42
77	Kemin kaupungin markkinointiviestintästrategia 2010 - 2012	43
78	Syväkankaan koulun peruskorjauksen valmistuminen	44
79	Valtuutettu Tuula Sykön tasa-arvoaloite	46
80	Valtuutettu Mikko Ekorren jatkoaloite selvittää yhteispäivystykseen siirtymisen hyötyjä	49
81	Valtuutettu Tuula Sykön ja vihreiden valtuustoryhmän aloite eläinlääkäristä / Eläinlääkintähuollon, viranomais-	52

	palveluiden ja ympäristöjaoston vastine	
82	Valtuutettu Harri Tauriaisen aloite omaishoitajapäivästä	55
83	Valtuutettu Tuire Kourulan ja yhdeksän muun valtuutetun aloite henkilöstön hyvinvoinnin kehittämisestä	59
84	Valtuutettu Pirita Hyötylän ja kymmenen muun valtuutetun aloite varhaiskasvatuksesta	60
85	Valtuutettu Pirita Hyötylän ja kymmenen muun valtuutetun aloite liris-kahvilan sijoittamisesta uudessa Kemi-talossa nykyisen lehtilukusalin yhteyteen	62
86	Valtuutettu Sari Moisasen ja 25 muun valtuutetun aloite nuorten syrjäytymiskehityksen pysäyttämistä	63
87	Valtuutettu Sven Nybergin ja 12 muun valtuutetun aloite kaupungin vuokraamien tonttien ja maa-alueiden käytöstä ja niillä suoritettavasta toiminnasta	66
88	Valtuuston seuraava kokous 6.9.2010	67

Kaupunginvaltuusto

14.06.2010

OSALLISTUJAT

	Nimi	Klo	Tehtävä	Lisätiedot
LÄSNÄ	Aheinen Ritva	18:00 - 20:58	jäsen	
	Alamommo Jaakko	18:00 - 20:58	jäsen	
	Alasuutari Johanna	18:00 - 20:58	jäsen	
	Alatalo Ritva-Liisa	18:00 - 20:58	jäsen	
	Arstio Kimmo	18:00 - 20:58	jäsen	
	Berg Timo	18:00 - 20:58	jäsen	
	Ekorre Mikko	18:00 - 20:58	jäsen	
	Henttinen Pertti	18:00 - 20:58	jäsen	
	Hyötylä Pirita	18:00 - 20:58	jäsen	
	Ikonen Tarja	18:00 - 20:58	jäsen	
	Jankkila Virpi	18:00 - 20:58	jäsen	
	Jestilä Teija	18:00 - 20:58	I varapuheenjohtaja	
	Juntunen Jouko	18:00 - 20:58	jäsen	
	Kalttonen Pirkko	18:00 - 20:58	jäsen	
	Keskikallio Raimo	18:00 - 20:58	jäsen	
	Kilpimaa Veli-Matti	18:00 - 20:58	jäsen	
	Korjonen Markus	18:00 - 20:58	jäsen	
	Kourula Tuire	18:00 - 20:58	II varapuheenjohtaja	
	Kumpulainen Tytti	18:00 - 20:58	jäsen	
	Kumpumäki Veikko	18:00 - 20:58	puheenjohtaja	
	Kurtti Mikko	18:00 - 20:58	jäsen	
	Leskio Marko	18:00 - 20:58	jäsen	
	Luokkala Kari	18:00 - 20:25	jäsen	
	Mikkanen Anneli	18:00 - 20:58	jäsen	
	Moisanen Sari	18:00 - 20:58	jäsen	
	Myyry Risto	18:00 - 20:58	jäsen	
	Määttä Pasi	18:00 - 20:58	jäsen	
	Niskanen Jaana	18:00 - 20:58	jäsen	
	Nyberg Sven	18:00 - 20:58	jäsen	
	Paloste Airi	18:00 - 20:58	jäsen	
	Pasanen Aarne	18:00 - 20:58	III varapuheenjohtaja	
	Pasoja Jouko	18:00 - 20:58	jäsen	
	Päkkilä Matti	18:00 - 20:58	jäsen	
	Sonntag Ritva	18:00 - 20:58	jäsen	
Talus Jaakko	18:00 - 20:58	jäsen		
Tauriainen Harri	18:00 - 20:58	jäsen		
Viitala Pirjo	18:00 - 20:58	jäsen		
Härkönen Heikki	18:00 - 20:58	varajäsen		
Lumpus Kari	18:00 - 20:58	varajäsen		
Marttila Markku	18:00 - 20:58	varajäsen		
Puro Juha	18:00 - 20:58	varajäsen		
Pyykkö Aki	18:00 - 20:58	varajäsen		
Tuohimaa Mervi	18:00 - 20:58	varajäsen		
Viitala Reijo	18:00 - 20:00	satamajohtaja	§ 62	
MUU	Laitinen Marja-Leena	18:00 - 20:58	kh:n III varapuheenjohtaja	
	Repo Ossi	18:00 - 20:58	kaupunginjohtaja	
	Lipponen Anneli	18:00 - 20:58	henkilöstöpäällikkö	
	Mikkola Allan	18:00 - 20:58	kehittämisojohtaja	

Pöytäkirjan tarkastajat:

Niiranen Liisa	18:00 - 20:58	sos-terv.johtaja
Onkalo Tapani	18:00 - 20:58	tekninen johtaja
Pietarila Markku	18:00 - 20:58	sopimusjohtaja
Rask Matti	18:00 - 20:58	kaupunginlakimies
Vilén Jukka	18:00 - 20:58	kansliajohtaja, sihteeri
POISSA Ikäläinen Jukka		jäsen
Määttä Joni		jäsen
Pasanen Antti		jäsen
Pulkkinen Maarit		jäsen
Sykkö Tuula		jäsen
Taanila Juha		jäsen
Alakontiola Hannu		kh:n jäsen
Höynälänmaa Martti		sivistystoimenjohtaja

ALLEKIRJOITUKSET

Veikko Kumpumäki
Puheenjohtaja

Jukka Vilén
Sihteeri

KÄSITELLYT ASIAT

60 - 88 §

PÖYTÄKIRJAN TARKASTUS

Kaupunginkansliassa

Jouko Pasoja

Matti Päckilä

PÖYTÄKIRJA YLEISESTI NÄHTÄVILLÄ

Kaupunginkansliassa

Todistaa

Jukka Vilén
Kansliajohtaja

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen**Kaupunginvaltuusto § 60**

Kutsu valtuuston kokoukseen on julkaistu julkisten kuulutusten ilmoitustaululla ja Kansan Tahdossa, Pohjolan Sanomissa ja Pohjolan Työssä 8.6.2010 eli enemmän kuin neljä päivää ennen kokousta.

Kokouskutsu ja esityslista on toimitettu valtuutetuille ja kaupunginhallituksen jäsenille 10.6.2010 eli valtuuston työjärjestyksen mukaisesti.

Seuraavat valtuutetut ovat ilmoittaneet olevansa estyneitä saapumasta valtuuston kokoukseen, minkä johdosta kokoukseen on kutsuttu varajäsen:

Esteen ilmoittanut:

Pulkkinen Maarit

Ikäläinen Jukka

Pasanen Antti

Taanila Juha

Sykkö Tuula

Määttä Joni

Kutsuttu varajäsen:

Marttila Markku

(Koskela Päivi estynyt)

Lumpus Kari

Puro Juha

(Siimes Aslak estynyt)

Pyykkö Aki

Tuohimaa Mervi

(Tala Satu estynyt)

Härkönen Heikki

Ehdotus PJ:

Todetaan valtuuston kokous laillisesti kokoonkutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös KV 14.6.2010:

Valtuuston kokous todettiin laillisesti kokoonkutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

LIITE nro 1

Pöytäkirjan tarkastajien vaali**Kaupunginvaltuusto § 61****Ehdotus PJ:**

Valitaan pöytäkirjan tarkastajiksi Jouko Pasoja ja Matti Päckilä,
varalle Ritva Sonntag ja Jaakko Talus.

Päätös KV 14.6.2010:

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Jouko Pasoja ja Matti Päckilä,
varalle Ritva Sonntag ja Jaakko Talus.

Liikelaitos Kemin Sataman johto- kunta	§ 23	19.05.2010
Kaupunginhallitus	§ 200	07.06.2010
Kaupunginvaltuusto	§ 62	14.06.2010

Kemin kaupungin sitoutuminen malmisatamahankkeeseen

304/52.520/2010

Liikelaitos Kemin Sataman johtokunta § 23

Pohjois- Suomessa on käynnissä monta kaivannaisteollisuuden suurhanketta. Tuotantovaiheessa niistä on esim. Kittilän kultakaivos.

Kemin kaupunki / Kemin Satama on edennyt yhteistyössä pisimmälle Northland Resources-kaivosyhtiön kanssa Kolari - Pajala rautakaivoshankkeessa.

Kemin kaupunki / Kemin Satama ja Northland Resources Inc solmivat MOU-yhteistyösopimuksen (Memorandum Of Understanding) 19.11.2008. Tässä sopimuksessa kaikki osapuolet lupautuivat edistämään kaivosprosessin toteutumista kaikilla osa-alueilla. Kemin Satama lupautui varaamaan satama-alueelta riittävät maa- ja vesialueet kaivannaistuotteiden välittämiseen maailmanmarkkinoille.

Kemin Satama, Havator Group ja Europort Holding sekä Northland Resources solmivat MOU-sopimuksen 06.02.2009. Tuossa sopimuksessa kaikki osapuolet sitoutuivat tasapuolisesti osallistumaan ja kustantamaan satama- alueen toiminnallisen suunnittelun koskien rautarikasteen käsittelyä, lastausta ja laivausta.

Kemin Satama käynnisti Ajoksen sataman YVA- ja Yleissuunnitteluprosessin 08.06.2009. Satama valmistelelee YVA- prosessin kautta lupa-asiat ja tuottaa taustamateriaalia Ajoksen kaavamuutosprosessiin. Yleissuunnitelman myötä hahmotellaan sataman tuleva lay out ajatellen satamatoimintoja aina vuoteen 2025 - 2030 saakka.

Northland Resources on edennyt Ruotsin puolen Kaunisvaara-rautakaivoshankkeen osalta niin pitkälle, että yhtiöllä on tarvittavat kannattavuuslaskelmat esitettävänä rahoittajille 30.06.2010 mennessä. Kaivoksen avaaminen tapahtuisi vuoden 2011 aikana ja ensimmäiset rautarikastevaunut Kaunisvaarasta Kolariin ja edelleen Kemin Ajoksen satamaan tulisivat syksyllä 2012.

Northland Resources on neuvotellut eri logistiikkaosapuolten kanssa ja kaivosyhtiön ilmoituksen mukaan ns. aiesopimukset on eri sopijakumppaneiden kanssa solmittu 30.06.2010 mennessä.

Kemin kaupunki / Kemin Satama on yksi noista sopimuskumppaneista eli Kemin kaupungin on annettava valtuustotasoinen lupaus siitä, että Ajoksen satamaan rakennetaan tarvittava satamainfra, sisältäen satamaruoppaukset, laiturin rakentaminen, taustakenttä, sataman sisäinen tie- ja rautatieverkosto jne. Kustannusarvio näille töille on n. 40 M €.

Kemin Satama on käynnistänyt huhtikuussa 2010 yhteistyössä KPMG Oy Ab:n kanssa Kemin satamainvestointien rahoittamisselvitystyön, jonka tulee olla valmis kumppanuuksien osalta vuoden 2010 loppuun mennessä.

Ehdotus SJ Viitala:

Liikelaitos Kemin Sataman johtokunta esittää Kemin kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että Kemin kaupunki sitoutuu toteuttamaan Kemin Ajoksen uuden malmisatamainvestoinnin edellytyksellä että Northland Resources käynnistää rautakaivoshankkeensa ja että kaikkia osapuolia koskevat yhteistyösopimukset ovat lopullisesti hyväksytyt ja allekirjoitetut. Sitoutumissopimuspäätös on tehtävä 30.06.2010 mennessä, jollei kaivosyhtiön taholta tule muutettua aikatauluehdotusta.

Liikelaitos Kemin Satama jatkaa yhteistyössä KPMG:n kanssa rahoitus- ja kumppanuusprosessia tavoitteena löytää satamainvestoinnille järkevä toteuttamismuoto, jossa rahoituksellista ja toiminnallista riskiä on jaettu useammalle taholle. Tiedossa olevan aikataulun mukaan satamainvestoinnit pitää käynnistää vuoden 2011 alkupuolella ja sataman tulee olla toimintakuntoisena syksyllä 2012.

Päätös sataman johtokunta 19.5.2010:

Liikelaitos Kemin Sataman johtokunta päätti esittää Kemin kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että Kemin kaupunki sitoutuu toteuttamaan Kemin Ajoksen uuden malmisatamainvestoinnin edellytyksellä että Northland Resources käynnistää rautakaivoshankkeensa ja että kaikkia osapuolia koskevat yhteistyösopimukset ovat lopullisesti hyväksytyt ja allekirjoitetut. Sitoutumissopimuspäätös on tehtävä 30.06.2010 mennessä, jollei kaivosyhtiön taholta tule muutettua aikatauluehdotusta.

Liikelaitos Kemin Satama jatkaa yhteistyössä KPMG:n kanssa rahoitus- ja kumppanuusprosessia tavoitteena löytää satamainvestoinnille järkevä toteuttamismuoto, jossa rahoituksellista ja toiminnallista riskiä on jaettu useammalle taholle. Tiedossa olevan aikataulun mukaan satamainvestoinnit pitää käynnistää vuoden 2011 alkupuolella ja sataman tulee olla toimintakuntoisena syksyllä 2012.

Kaupunginhallitus 07.06.2010 § 200

Päätös konsernijaosto 2.6.2010, § 26

Konsernijaosto oikeuttaa Liikelaitos Kemin Sataman johtokunnan jatkamaan asioiden valmistelua Liikelaitos Kemin Sataman johtokunnan 19.5.2010 §:ssä 23 tekemän päätöksen mukaisesti kaupunginhallituksen käsittelyä varten.

Ehdotus KJ Repo:

Kaupunginhallitus esittää **valtuustolle**, että Kemin kaupunki sitoutuu toteuttamaan Kemin Ajoksen uuden malmisatamainvestoinnin edellytyksellä että Northland Resources käynnistää rautakaivoshankkeensa ja että kaikkia osapuolia koskevat yhteistyösopimukset ovat lopullisesti hyväksytyt ja allekirjoitetut. Sitoutumissopimuspäätös on tehtävä 30.06.2010 mennessä, jollei kaivosyhtiön taholta tule muutettua aikatauluehdotusta.

Liikelaitos Kemin Satama jatkaa yhteistyössä KPMG:n kanssa rahoitus- ja kumppanuusprosessia ja käynnistää yhtiöittämisselvityksen tavoitteena löytää satamainvestoinneille järkevä toteuttamismuoto, jossa rahoitukselliset ja toiminnalliset riskit on jaettu useammalle taholle.

Päätös KH 7.6.2010:

Satamajohtaja Reijo Viitala selosti asiaa kaupunginhallitukselle.

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginvaltuusto § 62

Ehdotus KH:

Valtuusto päättää, että Kemin kaupunki sitoutuu toteuttamaan Kemin Ajoksen uuden malmisatamainvestoinnin edellytyksellä että Northland Resources käynnistää rautakaivoshankkeensa ja että kaikkia osapuolia koskevat yhteistyösopimukset ovat lopullisesti hyväksytyt ja allekirjoitetut. Sitoutumissopimuspäätös on tehtävä 30.06.2010 mennessä, jollei kaivosyhtiön taholta tule muutettua aikatauluehdotusta.

Liikelaitos Kemin Satama jatkaa yhteistyössä KPMG:n kanssa rahoitus- ja kumppanuusprosessia ja käynnistää yhtiöittämisselvityksen tavoitteena löytää satamainvestoinneille järkevä toteuttamismuoto, jossa rahoitukselliset ja toiminnalliset riskit on jaettu useammalle taholle. Tiedossa olevan aikataulun mukaan satamainvestoinnit pitää käynnistää vuoden 2011 alkupuolella ja sataman tulee olla toimintakuntoisena syksyllä 2012.

Päätös KV 14.6.2010:

Hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginhallitus	§ 108	29.03.2010
Tarkastuslautakunta	§ 31	04.05.2010
Tarkastuslautakunta	§ 43	25.05.2010
Kaupunginvaltuusto	§ 63	14.06.2010

Vuoden 2009 tilinpäätös

612/04.048/2009

Kaupunginhallitus 29.03.2010 § 108

Kuntalaki 17.3.1995/365

Kuntalain 68 §: (27.4.2007 / 519) Tilinpäätös

---

1 mom.:

Kunnan tilikausi on kalenterivuosi. Kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi sekä tilintarkastuksen jälkeen saatettava se valtuuston käsiteltäväksi kesäkuun loppuun mennessä.

Tilinpäätöksessä tarkastellaan

- peruskuntaa
- . peruskuntaa ja liikelaitosta (Kemin Satama) ja
- kaupunkikonsernia.

Kuntalain 68 a §: (27.4.2007 / 519) Konsernitilinpäätös

1. mom.:

Kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös tulee laatia samalta päivältä kuin kunnan tilinpäätös.

2 mom.:

Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Konsernitilinpäätökseen sisällytetään lisäksi konsernin rahoituslaskelma, jossa annetaan selvitys kuntakonsernin varojen hankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana.

Kuntalain 69 §: (27.4.2007 / 519) Toimintakertomus

---

2 mom.:

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

3 mom.:

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen

Pöytäkirjan tarkastajat:

käsittelystä.

Kehittämis- ja rahoitusosasto/KEHJOHT. A. Mikkola 10.3.2010:

Kehittämisjohtaja Allan Mikkola esittelee tilinpäätöksen.

Hallituksen esitys tilikauden käsittelystä ja talouden tasapainottamista koskevista asioista sisältyy toimintakertomukseen.

Kaupunginhallitus päättää:

- päivätä ja allekirjoittaa Kemin kaupungin vuoden 2009 tilinpäätöksen
- jättää tilinpäätöksen tilintarkastajien tarkastettavaksi ja
- saattaa tilinpäätöksen tarkastuslautakunnan valmistelun jälkeen edelleen kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi.

Kehittämis- ja rahoitusosaston laatima tilinpäätös vuodelta 2009 liitteenä.

ERILLISLIITE (jaetaan kokoukseen osallistuville)
(on asiakirjoissa)

Ehdostus KJ Repo:

Kaupunginhallitus päättää:

- päivätä ja allekirjoittaa Kemin kaupungin vuoden 2009 tilinpäätöksen
- jättää tilinpäätöksen tilintarkastajien tarkastettavaksi ja
- saattaa tilinpäätöksen tarkastuslautakunnan valmistelun jälkeen edelleen **kaupunginvaltuuston** käsiteltäväksi.

Päätös KH 29.3.2010:

Kehittämisjohtaja Allan Mikkola esitteli asiaa.

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Tarkastuslautakunta § 31

ERILLISLIITE

Ehdotus PJ:

Kuullaan tilintarkastajan arvio tilintarkastuskertomuksen luovutusajankohdasta ja keskustellaan arviointikertomuksen laadinnasta.

Päätös TARKL 4.5.2010:

Tarkastuslautakunta merkitsi tiedoksi, että tilintarkastaja on luovuttanut tilintarkastuskertomuksen valtuustolle osoitettuna 4.5.2010.

Pöytäkirjan tarkastajat:

Tarkastuslautakunta § 43

Vuoden 2009 tilinpäätöksen tarkastuslautakunta on saanut kokoukseen 4.5.2010 esityslistan yhteydessä.

Tilintarkastaja on tarkastanut vuoden 2009 tilinpäätöksen ja vastuullinen tilintarkastaja Paula Hellén-Toivanen on allekirjoittanut Kemin kaupunginvaltuustolle osoitetun tilintarkastuskertomuksen 4.5.2010. Tilintarkastaja esittää tilinpäätöksen hyväksymistä.

LIITE nro (1) 2

Ehdotus PJ:

Tarkastuslautakunta esittää valtuustolle, että se käsittelee ja hyväksyy vuoden 2009 tilinpäätöksen.

Päätös TARKL 25.5.2010:

Hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginvaltuusto § 63**Ehdotus TARKL:**

Valtuusto käsittelee ja hyväksyy vuoden 2009 tilinpäätöksen.

Päätös KV 14.6.2010:

Hyväksyi päätösehdotuksen.

Tarkastuslautakunta	§ 38	19.05.2010
Tarkastuslautakunta	§ 45	25.05.2010
Tarkastuslautakunta	§ 49	27.05.2010
Kaupunginvaltuusto	§ 64	14.06.2010

Arviointikertomus 2009

612/04.048/2009

Tarkastuslautakunta § 38

Kuntalain 71 pykälän mukaisesti tarkastuslautakunnan on valmistettava valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioitava ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet. Tarkastuslautakunnan on huolehdittava kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta.

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, tarkastuslautakunnan on arvioitava talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassaolevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävyttä.

Kaupunginvaltuusto on 16.6.2008 käsitellessään arviointiryhmän ehdotusta todennut talouden tasapainotuksen tapahtuvan vuosien 2008-2011 taloussuunnitelmassa seuraavasti:

1. Tuloveroprosentin nostaminen 20,75 % vuonna 2008
2. Kiinteistöveroprosenttien nostaminen vuonna 2008
3. Tuottavuusohjelman tavoitteena tuottavuuden parantaminen 2 prosentilla vuodessa
4. Henkilöstön luonnollisen poistuman mahdollisimman tehokas hyväksikäyttö
5. Tilaaja-tuottaja -toimintamallin käyttöönotto.

Tilinpäätöksessä 2009 kaupunginhallitus on sanonut, että voimassaoleva taloussuunnitelma 2010-2013 on toteutuessaan riittävä kertyneen alijäämän kattamiseen. Erillistä toimenpideohjelmaa talouden tasapainottamiseksi ei laadita.

Kemin kaupungin tilinpäätös 2009 on

ERILLISLIITE (Pyydetään ottamaan kokoukseen.)

Ehdotus PJ:

Tarkastuslautakunta aloittaa arviointikertomuksen 2009 laatimisen.

Päätös TARKL 19.5.2010:

Hyväksyi päätösehdotuksen ja päätti jatkaa arviointikertomuksen käsittelyä seuraavassa kokouksessa 25.5.2010.

Tarkastuslautakunta § 45**Ehdotus PJ:**

Tarkastuslautakunta jatkaa arviointikertomuksen 2009 käsittelyä.

Päätös TARKL 25.5.2010:

Hyväksyi päätösehdotuksen ja päätti jatkaa arviointikertomuksen käsittelyä seuraavassa kokouksessa 27.5.2010.

Tarkastuslautakunta § 49**Ehdotus PJ:**

Tarkastuslautakunta jatkaa arviointikertomuksen 2009 käsittelyä.

Päätös TARKL 27.5.2010:

Tarkastuslautakunta jatkoi vuoden 2009 arviointikertomuksen käsittelyä, hyväksyi ja allekirjoitti vuoden 2009 arviointikertomuksen sekä päätti saattaa sen valtuuston käsiteltäväksi.

LIITE nro (1) 3

Kaupunginvaltuusto § 64**Ehdotus TARKL:**

Valtuusto käsittelee ja hyväksyy vuoden 2009 arviointikertomuksen.

Päätös KV 14.6.2010:

Veli-Matti Kilpimaa esitti Mikko Ekorren ja Aarne Pasasen kannattamana, että arviointikertomuksen kohdasta 9 annetaan selvitys valtuustolle lokakuun 2010 loppuun mennessä.

Lisäksi valtuusto yksimielisesti päätti pyytää kaupunginhallitukselta selvityksen Inspiran raportista.

Hyväksyi päätösehdotuksen.

Tarkastuslautakunta	§ 44	25.05.2010
Kaupunginvaltuusto	§ 65	14.06.2010

Vastuuvapauden myöntäminen tilivelvollisille vuodelta 2009

612/04.048/2009

Tarkastuslautakunta § 44

Vastuullinen tilintarkastaja Paula Hellén-Toivanen/KPMG Julkishallinnon Palvelut Oy on tarkastanut vuoden 2009 tilinpäätöksen ja luovuttanut 4.5.2010 kaupunginvaltuustolle osoitetun tilintarkastuskertomuksen vuodelta 2009.

"Esitämme vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille tarkastamaltamme tilikaudelta."

Liite nro (1) 2

Kaupunginhallituksen allekirjoittama tilinpäätös 2009 on toimitettu tarkastuslautakunnan jäsenille kokoukseen 4.5.2010 esityslistan yhteydessä.

Tilintarkastaja on tilintarkastuskertomuksessaan 4.5.2010 esittänyt tilinpäätöksen hyväksymistä ja vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille tarkastamaltaan tilikaudelta.

Ehdotus PJ:

Tarkastuslautakunta esittää kaupunginvaltuustolle, että tilivelvollisille myönnetään vastuuvapaus vuodelta 2009.

Päätös TARKL 25.5.2010:

Hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginvaltuusto § 65

Ehdotus TARKL:

Valtuusto myöntää tilivelvollisille vastuuvapauden vuodelta 2009.

Päätös KV 14.6.2010:

Hyväksyi päätösehdotuksen.

Talous- ja henkilöstötoimikunta	§ 34	03.05.2010
Kaupunginhallitus	§ 161	10.05.2010
Kaupunginvaltuusto	§ 66	14.06.2010

Tilauksen toteutuminen 1-3 / 2010 ja tilausmuutokset vuodelle 2010

150/04.041/2010

Talous- ja henkilöstötoimikunta 03.05.2010 § 34

(LIITE nro 2) ERILLISLIITE

Tilauksiin on tammi-maaliskuussa käytetty rahaa 33,6 M€:a. **Rahankäyttö on odotusarvon mukaista.** Vuoden 2009 tammi-maaliskuuhun verrattuna rahaa on käytetty 0,6 M€:a eli 1,8 % vähemmän. Toimintatuloja on saatu 7,5 M€:a eli noin 0,9 M€:a enemmän kuin odotusarvossa ja noin 1 M€:a enemmän kuin vuosi sitten. Toimintakate on siten -26 M€:a eli 1,3 M€:a parempi kuin odotusarvo. Viime vuoteen verrattuna toimintakate on parantunut 1,7 M€:a eli 6,2 %.

Palvelualueista suurin muutos on tapahtunut sosiaali- ja terveystoimessa, jossa rahaa on kulunut 0,65 M€:a eli 3,6 % vähemmän kuin vuosi sitten. Erityisesti tämä näkyy esh:ssa, jossa rahaa on käytetty 0,7 M€:a eli 9,2 % vähemmän. Esh ylittää kuitenkin tämän vuoden odotusarvon noin 250 t€:lla.

Verotuloja on kertynyt 19,5 M€:a eli 0,7 M€ eli 3,4 % odotusarvoa vähemmän. Viime vuoteen verrattuna verotuloja on kertynyt 1,7 M€:a eli 8 % vähemmän. Valtionosuuksia on saatu tammi-maaliskuussa 9,3 M€:a eli hieman odotusarvoa enemmän ja 0,5 M€:a eli 6 % viime vuotista enemmän.

Tammi-maaliskuun vuosikate oli 3 M€:a eli noin 270 t€:a arvioitua enemmän. Viime vuonna vuosikatetta kertyi tammi-maaliskuussa 3,2 M€:a. Tammi-maaliskuun laskennallinen tulos oli 1,8 M€:a eli hieman odotusarvoa parempi. Vuosi sitten vastaavana aikana laskennallinen tulos oli 2,1 M€:a.

Laskennallisen TP-arvio 2010:n toimintakate on noin -101,5 M€:a , vuosikate 8,6 M€:a ja tulos noin 4,1 M€:a. Tilaajajohtajien arvio päättyy -106,9 M€:n toimintakatteeseen. Tällöin vuosikatteen tulee 3,3 M€:a ja tulokseksi -1,2 M€:a.

Ehdotus KJ Repo:

Tilaajajohtajat esittävät seuraavassa talous- ja henkilöstötoimikunnan kokouksessa miten palvelualueen kokonaistilaus toteutetaan talousarvion mukaisena. Tässä vaiheessa kaupunginhallitukselle esitetään tilauksen muutosta vain perusopetuksen osalta (liite 2 sivu 14).

Päätös talous- ja henkilöstötmk 3.5.2010:

Päätösesitys hyväksyttiin.

Tilaajajohtajat esittävät tammi-maaliskuun tilauksen toteutumista kaupunginhallituksen kokouksessa 10.5.2010.

Pöytäkirjan tarkastajat:

Kaupunginhallitus 10.05.2010 § 161**Ehdotus KJ Repo:**

Kaupunginhallitus kuulee tilaajajohtajien esittelyn maisemamallin tammi-maaliskuun tilauksen toteutumista. Kaupunginhallitus saattaa tammi-maaliskuun tilauksen toteutumisen **kaupunginvaltuuston** tiedoksi.

Päätös KH 10.5.2010:

Kaupunginhallitus kuuli kehittämisjohtaja Allan Mikkolaa, sivistystoimenjohtaja Martti Höynälänmaata, sosiaali- ja terveystoimenjohtaja Liisa Niirasta ja teknisen johtajan sijaista tilapalelupäällikkö Markku Kotirantaa.

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginvaltuusto § 66**Ehdotus KH:**

Valtuusto merkitsee tammi-maaliskuun tilauksen toteutumisen tietoon saatetuksi.

Päätös KV 14.6.2010:

Hyväksyi päätösehdotuksen.

Koulutuslautakunta	§ 50	22.04.2010
Kaupunginhallitus	§ 162	10.05.2010
Kaupunginvaltuusto	§ 67	14.06.2010

Tilauksen muutos/Peruskoulutus

437/04.041/2009

Koulutuslautakunta 22.04.2010 § 50

Vuoden 2010 tilauksen valmistelun loppuvaiheessa tehtiin perusopetuksen tilaukseen muutoksia nopealla aikataululla siten, että muutoksia ei ehditty tekemään resurssitaulukoihin Kuntamaiseman ohjeistuksen mukaan. Tämän seurauksena tuoteryhmien luvut eivät ole oikeita. Ne sovittiin muutettavaksi ensimmäisen tarkistuksen yhteydessä. Muutos ei vaikuta perusopetuksen tilauksen loppusummaan, joka on hyväksytyn tilauksen mukaan 12 685 622 €.

LIITE nro (1) (4) 4

Valtionosuusuudistus tehtiin vuoden 2010 alusta siten, että esi- ja perusopetuksen valtionosuus tulee kunnalle ikäluokan (6 -15 v.) mukaan väestön tilastoidun lukumäärän perusteella (kotikunta varainhoitovuotta edeltävän vuodenvaihteen mukaan. V. 2010 tilastoajankohta (31.8.2009) ja kotikuntajärjestelmä otetaan käyttöön kuntien välille. "Jos muu kuin kotikunta järjestää 6 -15 v. perusopetusta, kotikunta on velvollinen suorittamaan kotikuntakorvauksen kunnalle tai muulle opetusluvan saaneelle järjestäjälle." Kotikuntakorvaukset hoidetaan keskitetysti valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palveluksesta valtionosuuspäätöksen mukaan. Kunnat ovat saaneet valtionosuuspäätökset 29.12.2009 ja maksuerittelyyn, joka on annettu 31.12.2009. Erittelyssä on otettu huomioon kaikki erät, jotka vaikuttavat maksettavaan määrään kuten esim. kotikuntakorvaukset ja kotikuntatulot.

Annettujen ohjeiden mukaan esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvaukset kirjataan käyttötalouteen kyseisen koulutusmuodon kohdalle kotikuntakorvaustuloksi ja -menoksi. Valmisteltaessa tilausta vuodelle 2010 ei tämän järjestelmän muutoksesta syntyviä tulo- eikä menokirjauksia ollut tiedossa ja tilaajan ja tuottajan kesken sovittiin, että korjaus tehdään ensimmäisen tilauksen muutoksen yhteydessä.

Kemin kaupunki saa vuonna 2010 kotikuntakorvaustuloja 111 228 € ja joutuu maksamaan kotikuntakorvauksia 115 236 €. Nämä tulee lisätä tilaukseen menoksi ja tuloksi hallinto- ja muu tukipalvelu tuoteryhmään.

Kemin kaupunki on anonut 23.12.2009 päivätyllä hakemuksellaan opetusministeriöltä perusopetuksen laatutyötä varten kohdennettua erityisavustusta 51 000 €. Opetusministeriö myönsi hankkeeseen 18 000 € päätöksellään 1.3.2010 (443/520/2009). Toiminta ei sisällynyt tilaukseen menojen eikä tulojen osalta.

LIITE nro (2) (5) 5

Kemin kaupunki on hakenut 24.11.2009 päivätyllä hakemuksella erityisavustusta

opetusryhmäkokojen pienentämiseen 78 000 €. Opetusministeriö myönsi päätöksellään 27.1.2010 (224/520/2009) anottun summan käytettäväksi ryhmäkokojen pienentämiseen. Ryhmäkokojen pienentäminen ei sisällynyt hyväksytyyn tilaukseen menojen eikä tulojen osalta.

LIITE nro (3) (6) 6

Ehdotus SIVJOH Höynälänmaa:

Esitetään **kaupunginhallitukselle** ja edelleen **valtuustolle** liitteen mukaista tilauksen muutosta perusopetuksen tilaukseen.

Päätös KOLTK 22.4.2010:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Kaupunginhallitus 10.05.2010 § 162

Ehdotus KJ Repo:

Kaupunginhallitus hyväksyy osaltaan asian ja esittää sen edelleen **valtuuston** hyväksyttäväksi liitteen mukaisen tilauksen muutoksen perusopetuksen tilauksesta.

Päätös KH 10.5.2010:

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginvaltuusto § 67

Ehdotus KH:

Valtuusto hyväksyy liitteen mukaisen tilauksen muutoksen perusopetuksen tilaukseen.

Päätös KV 14.6.2010:

Hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginvaltuusto**§ 68****14.06.2010**

Varajäsenen valitseminen Eero Sirenin tilalle Länsi-Pohjan musiikkitoimen yhteislautakuntaan**Kaupunginvaltuusto § 68**

Kemistä poismuuttanut Eero Siren on Helena Kumpumäen henkilökohtainen varajäsen Länsi-Pohjan musiikkitoimen yhteislautakunnassa.

Kaupunginhallitus on käsitteli asiaa kokouksessaan 17.5.2010 § 192 (Vireillä olevia ajankohtaisia asioita).

Ehdotus KH:

Valtuusto valitsee Helena Kumpumäelle uuden henkilökohtaisen varajäsenen Eero Sirenin tilalle.

Päätös KV 14.6.2010:

Valtuusto valitsi Sari Moisasen esityksestä Jani Grönroosin Länsi-Pohjan musiikkitoimen yhteislautakuntaan Helena Kumpumäen henkilökohtaiseksi varajäseneksi.

Talous- ja henkilöstötoimikunta	§ 37	03.05.2010
Kaupunginhallitus	§ 163	10.05.2010
Kaupunginvaltuusto	§ 69	14.06.2010

Henkilöstömäärä 31.3.2010 ja henkilöstömäärän muutokset 1.1. - 31.3.2010

268/02.020/2010

Talous- ja henkilöstötoimikunta 03.05.2010 § 37

Vakituisen henkilöstön määrä 31.3.2010 oli 1143 henkeä, missä on vähennystä vuoden 2009 lopun tilanteeseen - 2 henkeä. Vakituisen henkilöstön poistuma vuoden 2010 ensimmäisen vuosineljänneksen aikana on -16 henkeä. Kaupunginhallituksen luvalla on vakinaistettu 10 määräaikaista työntekijää ja uusia vakinaisia on palkattu 4, jolloin nettomuutokseksi jää -2 henkeä.

Verrattaessa vakituisen henkilöstön muutosta edellisen vuoden maaliskuun lopun tilanteeseen, on henkilöstö vähentynyt - 45 henkeä, mistä ruokapalvelun osuus on 30 ja muu vähentyminen 15.

Määräaikaista henkilöstöä 31.3.2010 oli palveluksessa 285 henkilöä, missä kasvua vuoden 2009 lopun tilanteeseen on +52 henkeä, mutta edellisen vuoden maaliskuusta määrä on vähentynyt -36 henkeä. Eniten määräaikaisia on hoito- ja hoivapalveluissa (88), peruskoulutuksessa (55), varhaiskasvatuksessa (45), lukiossa (19) ja vastaanottopalveluissa (18).

Hoito- ja hoivapalveluissa ja kotihoidossa vakinaisen henkilöstön määrä tulee touko-kesäkuussa lisääntymään yhteensä 11 henkeä, kun kotihoidon ja Oklaholman palvelutalon lisäpaikat täytetään 1.5. ja 1.6. alkaen. Varhaiskasvatuksessa on myös valmisteltu 11 määräaikaisen lastenhoitajan ja 5 erityislapsenavustajan vakinaistamista 1.9. alkaen.

Henkilöstömäärän muutokset 1.1. - 31.3.2010:

LIITE nro (5) (7) 7

Ehdotus KJ Repo:

Toimikunta saattaa asian tiedoksi kaupunginhallitukselle.

Päätös talous- ja henkilöstötmk 3.5.2010:

Päätösesitys hyväksyttiin.

Kaupunginhallitus 10.05.2010 § 163

Ehdotus KJ Repo:

Kaupunginhallitus kuulee esittelyn henkilöstömäärän tammi-maaliskuun toteutumisesta. Kaupunginhallitus saattaa tammi-maaliskuun toteutumisen **kaupunginvaltuuston** tiedoksi.

Pöytäkirjan tarkastajat:

Päätös KH 10.5.2010:

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginvaltuusto § 69**Ehdotus KH:**

Valtuusto merkitsee henkilöstömäärän tammi-maaliskuun toteutumisen tietoon saatetuksi.

Päätös KV 14.6.2010:

Hyväksyi päätösehdotuksen.

Talous- ja henkilöstötoimikunta	§ 36	03.05.2010
Kaupunginhallitus	§ 164	10.05.2010
Kaupunginvaltuusto	§ 70	14.06.2010

Sairauspoissaolot 1.1. - 31.3.2010

269/02.020/2010

Talous- ja henkilöstötoimikunta 03.05.2010 § 36

Vakituisen henkilöstön sairauspoissaolot 1.1. - 31.3.2010 ovat 3981 kalenteripäivää, 3,4 päivää /vakituinen henkilö. Poissaolot ovat vuoden 2009 maaliskuun tilanteesta vähentyneet -1542 kalenteripäivää. Sairauspoissaolot 1.1. - 31.3.2010 olivat 3,8 % työajasta, kun ne vastaavana aikana v. 2009 olivat 5 % ja vuoden 2009 poissaolot 4,1 %.

Viime vuoden luvuissa on mukana vielä ruokapalvelu. Sairauspoissaolojen vähemiseen ovat vaikuttaneet lisäksi mm. viime vuoden alkupuolella olleet useat pitkät sairauslomat, joita ei vuoden 2010 poissaoloissa enää ole mukana, koska henkilöt ovat joko palanneet töihin tai jääneet kuntoutustuelle ja eläkkeelle.

Kuntoutustuelle pitkäaikaisista sairauslomalla olleista on jäänyt 6 henkilöä, eläkkeelle 1 ja töihin on palannut 16 henkilöä. Heidän sairauspoissaolojensa määrä viime vuoden tammi-maaliskuun tilastossa oli yhteensä 1360 kalenteripäivää.

Sairausajan palkat sosiaalikuluneen 1.1.-31.3. 2010 ovat 320 221 euroa ja sairausloman sijaisten palkat 302 635 euroa. Sairauspäivärahat vastaavalta ajalta ovat olleet 84 623 euroa, joten sairausajan palkka- ja sijaiskustannukset yhteensä ovat n. 539 000 euroa. Sairausajan nettokustannus kaupungille on sijaisten palkat - sairauspäivärahat = 302 635 euroa - 84 623 euroa = 218 012 euroa.

Vakituisen henkilöstön sairauspoissaolot 1.1.-31.3.2010:

LIITE nro (4) (8) 8

Ehdotus KJ Repo:

Toimikunta saattaa asian tiedoksi kaupunginhallitukselle.

Päätös talous- ja henkilöstötmk 3.5.2010:

Päätösesitys hyväksyttiin.

Kaupunginhallitus 10.05.2010 § 164

Ehdotus KJ Repo:

Kaupunginhallitus kuulee esittelyn sairauspoissaolojen tammi-maaliskuun toteutumisesta. Kaupunginhallitus saattaa tammi-maaliskuun toteutumisen **kaupunginvaltuuston** tiedoksi.

Pöytäkirjan tarkastajat:

Päätös KH 10.5.2010:

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginvaltuusto § 70**Ehdotus KH:**

Valtuusto merkitsee sairauspoissaolojen tammi-maaliskuun toteutumisen tietoon saatetuksi.

Päätös KV 14.6.2010:

Hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginhallitus	§ 39	01.02.2010
Kaupunginhallitus salaine	§ 28	17.05.2010
Kaupunginhallitus salaine	§ 35	07.06.2010
Kaupunginvaltuusto	§ 71	14.06.2010

Henkilöstön työhyvinvoinnin kehittämishanke

56/01.012/2010

Kaupunginhallitus 01.02.2010 § 39

Kaupunginvaltuusto on päättänyt, että kaupungin sairauspoissaolot tulee saada alle 4 % työajasta. Kaupunginhallitus on lisäksi pyytänyt selvitystä henkilöstön poissaoloon ja sairastavuuteen liittyvien käytänteiden kehittämistä vuonna 2010 ja päättänyt, että sähköinen poissaoloraportointi otetaan käyttöön 2010 aikana ja henkilöstön hyvinvointiprojekti käynnistetään vuoden 2010 aikana.

Terveysvaikutteisten kulujen kasvua voidaan ennaltaehkäistä varhaisella tuella ja määrätietoisella puuttumisella. Tavoitteisiin pääsemiseksi apuna toimii esimiesten tukena mm. varhaisen tuen malli. Tätä valmistelee palvelualueilta koottu työryhmä, joka saa opastusta myös Kunnalliselta eläkelaitokselta. Tämä ei kuitenkaan riitä, vaan tarvitaan myös toimintamallia, jolla pystytään vaikuttamaan kaupungin haasteisiin ennaltaehkäisevän terveydenhuollon alueella sekä samalla vaikuttamaan terveysvaikutteisten menojen alentamiseen, sairauspoissaolojen vähentämiseen sekä ennenaikaisten eläköitymistien ennaltaehkäisyyn.

Tavoitteisiin päästään johdonmukaisella ennaltaehkäisevän terveydenhuollon toiminnalla, jossa kokonaisuuden hallinta lähtee yksilötasolta. Samalla on tärkeää muuttaa prosessiajattelua niin, että kaikki ennaltaehkäisevät toimenpiteet - mukaan lukien mahdolliset kuntoutuspalvelut - tehdään työntekijän normaalissa työ- ja vapaa-ajan ympäristössä.

Useissa kunnissa ja työyhteisöissä on otettu käyttöön ennaltaehkäisevän terveydenhuollon palvelukokonaisuus, jossa työpaikan kaikki työntekijät viedään terveysanalyysin läpi 1-3 vuoden aikana. Näin saadaan yksilöity tieto henkilöstön terveydellisestä tilanteesta sekä työkykyisyydestä. Samalla voidaan suoraan puuttua palveluprosessilla niiden henkilöiden terveydentilaan, joilla havaitaan terveydellisiä tai muuten työkykyisyyteen vaikuttavia haasteita.

Jotta terveysvaikutteisiin kustannusrakenteisiin voidaan vaikuttaa tuloksellisesti, yhdistetään kokonaisuuteen esimieskoulutus, henkilöstöviestintä sekä työterveyshuollon tiivis linkitys.

Lyhyellä tähtämellä saatavia hyötyjä ovat mm. sairauspoissaolojen määrän väheneminen, työkykyisyyden paraneminen, riskianalyysin saanti nopeasti kaupungin ja terveydenhuollon käyttöön sekä analyysien ja raporttien vertailtavuus. Pidemmän tähtäimen hyödyt ovat työkykyisyyden ja työssä jaksamisen merkittävä paraneminen, yhteisöllisyyden ja terveystietoisuuden lisääntyminen ja ennenaikaisten eläköitymistien väheneminen – riskin minimointi.

Kehittämishanke tukee sekä työterveyshuoltoa että johtamista. Hankkeeseen liittyy sairauspoissaolojen sähköinen seurantajärjestelmä, johtamisjärjestelmän kehittäminen, sairauspoissaolokäytäntöjen tarkentaminen ja varhaisen tuen malli.

Hanke ajoittuisi kolmelle vuodelle ja ensimmäisenä vuonna koko henkilöstölle tehtäisiin terveys- ja työkykykysely ja terveystarkastus, avokuntoutus ja muut toimenpiteet kohdennetaan yksiköihin, joissa on korkeat sairauspoissaolot. Työterveyshuolto valitsee nämä henkilöstöryhmät. Aluksi mukaan otettaisiin 400-500 henkilöä, joista pääosa sosiaali- ja terveystoimesta.

Hankkeen kustannukset ensimmäisenä vuonna ovat n. 50.000 - 60.000 euroa. Talousarviossa hankkeeseen on varattu yhteensä 50.000 euroa. Hankkeen sisällyttäminen työterveyshuollon toimintasuunnitelmaan mahdollistaa Kelan tuen, mikä ennaltaehkäisevän työterveyshuollon osalta on 60 %.

Kehittämisen- ja rahoituksen sekä laki- ja sopimusosasto esittävät, että ne oikeutetaan kilpailuttamaan työhyvinvoinnin kehittämishanke.

Ehdotus TJ Onkalo:

Kaupunginhallitus oikeuttaa kehittämisen- ja rahoituksen sekä laki- ja sopimusosaston kilpailuttamaan työhyvinvoinnin kehittämishankkeen.

Päätös KH 1.2.2010:

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginhallitus salaine 17.05.2010 § 28

Kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti on kilpailutettu **Kemin kaupungin henkilöstön kokonaisvaltaisen hyvinvointipalvelun ja kuntoutusohjelman hankinta**.

Tarjouskysely on julkaistu Hilma- ilmoituspalvelussa 12.3.2010. Määräaikaan 7.4.2010 mennessä saatiin kaksi tarjousta, jotka avattiin 14.4. tarjoustensa avaustilaisuudessa, josta laadittiin avauspöytäkirja. Molemmat tarjoukset saapuivat 7.4.

Tarjouksen jättivät AlnoActive Oy ja Oulun Diakonissalaitos / ODL Liikuntaklinikka.

Tarjoustensa käsittelyn ensimmäisessä vaiheessa on tarkastettu tarjoajien soveltuvuus, jonka molemmat täyttävät ja heillä on edellytykset suorittaa tarjouspyynnön edellyttämistä vaatimuksista.

Toisessa vaiheessa tarkistettiin tarjouspyynnön vaatimusten täyttyminen. Tarjouspyynnön mukaisuus edellyttää, että tarjous liitteineen on tehty tarjouspyynnön sisällön vaatimusten mukaisessa muodossa ja kaikki pyydetyt tiedot on ilmoitettu pyydetyssä muodossa sekä mahdolliset liitetiedostot täytetty vaaditulla tavalla. Tarjoaja vastaa täysin siitä, että tarjous on kaikilta osin tarjouspyynnön mukainen.

Tarjoajista AinoActiven tarjous ei täytä tarjouspyynnön vaatimuksia, koska hintaa ei ole ilmoitettu tarjouspyynnön mukaisena eikä tarjouksen kokonaishinta ole saatavissa selville jätetystä tarjouksesta. Sopimusjohtaja, kehittämisjohtaja ja henkilöstöpäällikkö ovat päätyneet hankintamääräysten ja -lain perusteella siihen, että AinoActiven tarjous on hylättävä eikä sitä voida ottaa mukaan tarjousten vertailuun.

Tarjouskysely, tarjousten avauspöytäkirja ja tarjoajien soveltuvuudesta laadittu yhteenveto ovat asiakirjoissa.

Kokonaisvaltainen hyvinvointihanke on ajoitettu vuosille 2010-2012 siten, että ohjelmaan otetaan vuosittain n. 400 henkeä. Kuntoutusohjelman osiot ovat 1. Alkukartoitus, 2. Kunto-ohjaus ja 3. Avokuntoutus. Vuonna 2010 suoritetaan terveys- ja työkykykysely koko henkilöstölle.

Alkukartoituksessa on mukana koko henkilöstö (n. 1200), jolle suoritetaan yksilöllinen terveysanalyysi, jolla arvioidaan henkilön lähtötaso ja riskiprofiili. Vuosittain 2010-2012 alkukartoitukseen otetaan n. 300-400 henkeä. Vuonna 2010 vuonna analyysi tehdään n. 400 hengelle. Alkukartoituksen perusteella suurimpiin riskiryhmiin lukeutuvat valitaan kunto-ohjaukseen, jossa annetaan säännöllistä henkilökohtaista ohjausta ja seurantaa, minkä tueksi tarjotaan apuvälineitä esim. mittalaite ja verkkopohjainen työkalu, joiden avulla osallistuja voi seurata edistymistään ja kokonaisuuteen liittyviä terveystietoja. Korkeimman terveydellisen riskiryhmän henkilöille tarjotaan avokuntoutusta yhteistyössä työterveyshuollon kanssa. Kuntoutuksessa tulee keskittyä täsmäkuntoutukseen hengitys- ja verenkiertoelimistön osalta ohjausjärjestelmän avulla. Tarvittaessa järjestetään rasitus- EKG -kokeita. Lisäksi kuntoutukseen tulee sisältyä tuki- ja liikuntaelimistön kuntoutus sekä ravintoon ja painonhallintaan liittyvä ohjeistus.

Koulutusosioon kuuluvat esimieskoulutus ja työkaluja varhaiseen tukeen/puuttamiseen ja sairauspoissaolojen seurantaan.

ODL:n puolelta testaustoiminnasta ja liikunnan ohjauksesta vastaa LitM, Eur MSc sports coaching Hannu Kaikkonen, käytännön toteuttajina liikunfafysiologi, fysioterapeutti, terveydenhoitaja ja sairaanhoitaja, ravitsemusasiantuntijana ETM, laillistettu ravitsemusterapeutti Marja Vanhala, esimeiskoulutuksen vastaavana kehittämiskonsultti KM, SHO, thh Leena Keränen ja toteuttajina työterveyshuollon, työhyvinvoinnin ja organisaatioiden kehittämisen sekä valmentamisen asiantuntijoita ja liikuntaohjauksesta lisäksi työfysioterapeutti Satu Rantajarvi.

ODL:n tarjouksen kokonaishinta vuosille 2010-2012 on 267 775 euroa, mistä esimieskoulutuksen sekä palaverien ja katselmusten osuus on 24 375 €. Kustannusten jakaantuminen eri vuosille riippuu siitä, missä vaiheessa palvelu tänä vuonna aloitetaan. ODL on valmis toteuttamaan myös osakokonaisuuksia.

Kustannukset v. 2010:

- Alkukartoitus 400 hengelle 25 892 €
  - Kunto-ohjaus 100 hengelle 31 533 €
  - Avokuntoutus 34 hengelle 31 833 €
- Yhteensä n. 89 258 €

Mikäli avokuntoutusta ei ehditä aloittaa vuoden 2010 aikana, siirtyy sen kustannus vuodelle 2011, jolloin vuoden 2010 kustannukset olisivat 57 425 €.

Kustannukset v. 2011:

- Alkukartoitus 400 hengelle 25 892 €
  - Kunto-ohjaus 100 hengelle 31 533 €
  - Avokuntoutus 33 hengelle 31 833 €
- Yhteensä n. 89 258 €

Mikäli avokuntoutus siirtyy vuodelle 2011 kasvavat vuoden 2011 kustannukset ja ovat silloin 121 091 €.

Kustannukset v. 2012:

- Alkukartoitus 400 hengelle 25 892 €
  - Kunto-ohjaus 100 hengelle 31 533 €
  - Avokuntoutus 33 hengelle 31 833 €
- Yhteensä n. 89 258 €

Tilakustannukset eivät sisälly tarjoukseen, koska tarjouspyynnössä on ilmoitettu, että kaupunki tarjoaa tarvittavat tilat.

Hankkeeseen vuodelle 2010 varattu määräraha riittää palvelun aloittamiseen siten, että avokuntoutusta siirretään vuodelle 2011, jolloin vuoden 2011 talousarvion tilaukseen tulee varata hyvinvointipalveluun n. 121 100 euroa ja vuodelle 2012 n. 89 300 euroa.

Kehittämisen- ja rahoitusosasto ja laki- ja sopimusosasto esittävät, että

- 1) kaupunginhallitus hylkää AinoActiven tarjouksen, koska se ei ole tarjouspyynnön mukainen
- 2) hyväksyy Oulun Diakonissalaitoksen ODL Liikuntaklinikan tarjouksen
- 3) päättää että hyvinvointihanke toteutetaan vuosina 2010 - 2012
- 4) oikeuttaa kehittämisen- ja rahoitusosaston ja laki- ja sopimusosaston neuvottelemaan yksityiskohdat ja tarkemman toteutusaikataulun.

Ehdotus SJ Pietarila:

Kaupunginhallitus hyväksyy kehittämisen- ja rahoitusosaston sekä laki- ja sopimusosaston esityksen.

Asia saatetaan **valtuuston** tietoon.

Päätös KH 17.5.2010:

Kaupunginhallitus jätti asian pöydälle 7.6.2010.

Kokoukseen kutsutaan paikalle ODL:n edustaja esittelemään ODL:n referenssejä ja toiminnalla saavutettuja tuloksia.

Kaupunginhallitus salaine 07.06.2010 § 35

ODL:n Liikuntaklinikan yksikönjohtaja Kaisu Kaikkonen ja Condia Oy:n kehittämiskonsultti Leena Keränen esittelevät asiaa.

Ehdotus KJ Repo:

Kaupunginhallitus hyväksyy kehittämis- ja rahoitusosaston sekä laki- ja sopimusosaston esityksen.

Asia saatetaan **valtuuston** tietoon.

Päätös KH 7.6.2010:

ODL:n liikuntaklinikan yksikön johtaja Kaisu Kaikkonen ja Condia Oy:n kehittämiskonsultti Leena Keränen sekä Sauli Ohukainen esittelivät asiaa. Kaisu Kaikkonen totesi, että fyysiseen toimintakykyyn satsataan ja tiivistä yhteistyötä tehdään kaupungin työterveyshuollon kanssa. Toiminta on liikuntapainotteista ja nyt aloitettavien käytäntöjen tulee jäädä elämään eli jatkumo on tärkeää. Oulun kaupunki on ODL:n yhtenä sopimuskumppanina.

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginvaltuusto § 71**Ehdotus KH:**

Valtuusto merkitsee asian tietoon saatetuksi.

Päätös KV 14.6.2010:

Hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginhallitus	§ 231	07.06.2010
Kaupunginvaltuusto	§ 72	14.06.2010

Takausanomus/Kemin Sotainvalidien Palveluasuntosäätiö

317/03.037/2010

Kaupunginhallitus 07.06.2010 § 231

Kemin Sotainvalidien Palveluasuntosäätiö anoo kirjeessään 2.6.2010 Kemin kaupungin omavelkaista takausta 23 000 €:n lainalle kiinteistön julkisivujen maalaukseen.

LIITE nro (32) 9

Kehittämis- ja rahoitusosasto/KEHJOHT. A. Mikkola 4.6.2010:

Kemin Sotainvalidien Palveluasuntosäätiö kuuluu Kemin kaupunkikonserniin ja on Kemin kaupungin 95 %:sesti omistama säätiö.

Rahoitustarjoukset on pyydetty:

- Kemin Seudun Osuuspankki
- Sampo Pankki Oyj
- Nordea Pankki Suomi Oyj

Lainamäärä	23 000 €
Laina-aika	5 - 8 vuotta
Lyhennykset 2 krt/v, tasalyhennyksin	
Vakuus	Kemin kaupungin omavelkainen takaus
Korko ja muut kulut	Rahalaitosten tarjousten mukaiset: liitteet

Rahalaitosten lainatarjoukset liitteenä.

Säätiön hallitus ei ole tässä vaiheessa käsitellyt lainatarjouksia.

Isännöitsijä Ritva Avilan ilmoituksen mukaisesti tullaan esittämään Nordea Pankki Suomi Oyj:n lainatarjouksen hyväksymistä esitettyjen korkovaihtoehtojen mukaisesti. Lainatarjouksen käsittelystä ja tarjouksen hyväksymisestä säätiön hallituksen kokouksessa tullaan toimittamaan erillinen päätös.

Kemin kaupungin takausvastuut tällä hetkellä Kemin Sotainvalidien Palveluasuntosäätiölle on yhteensä 13 915,60 €.

Kemin kaupungin takausvastuut tällä hetkellä yhteensä 33,3 M€

Kaupungin omistajapolittinen ohjelma (KV 21.5.2007 § 78)

- kaupunki voi myöntää omavelkaisen takauksen pääsääntöisesti vain omistamalleen tytäryhtiölle tai merkittävästi omistetulle osakkuusyhtiölle, joka hoitaa

Pöytäkirjan tarkastajat:

kunnan järjestettäväksi määrättyä toimintaa

- kaupungin osakkuusyhtiöille takaus voidaan myöntää vain enintään kaupungin omistusosuutta vastaavalle määrälle
- muille kuin 100 %:sesti omistetuille tytäryhtiöille myöntämälleen takaukselle kaupunki pyrkii saamaan turvaavan vastavakuuden, joka määritellään tapauskohtaisesti.

Kaupunginhallitus on 27.5.2002 § 255 päättänyt periä myöntämistään kaikista takauksista 1 %:n takausmaksun.

Ehdotus KJ Repo:

Kaupunginhallitus päättää ja tekee esityksen **kaupunginvaltuustolle** Kemin Sotainvalidien Palveluasuntosäätiölle kaupungin omavelkaisen takauksen myöntämisestä 23 000,- euron suuruiselle lainalle säätiön hallituksen kokouksessa tekemän ja vahvistaman päätöksen mukaisesti.

Takauksesta peritään 1 %:n takausmaksu.

Päätös KH 7.6.2010:

Marja-Leena Laitinen ilmoitti esteellisyytensä asian käsittelyyn ja poistui kokoushuoneesta.

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginvaltuusto § 72

Ehdotus KH:

Valtuusto myöntää Kemin Sotainvalidien Palveluasuntosäätiölle kaupungin omavelkaisen takauksen 23 000,- euron suuruiselle lainalle säätiön hallituksen kokouksessa tekemän ja vahvistaman päätöksen mukaisesti.

Takauksesta peritään 1 %:n takausmaksu.

Päätös KV 14.6.2010:

Hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginhallitus	§ 172	17.05.2010
Kaupunginhallitus	§ 197	07.06.2010
Kaupunginvaltuusto	§ 73	14.06.2010

Pankkitakausanonus /Toivola-Luotolan Settlementti ry

270/03.037/2010

Kaupunginhallitus 17.05.2010 § 172

Toivola-Luotolan Settlementti ry on osoittanut kaupunginhallitukselle 3.5.2010 ta-
kausanomuksen 70 000 €:n lainaan liitteessä esitetyn perusteluin:

LIITE nro (4) (1) 10

Toivola-Luotolan Settlementti ry anoo Kemin kaupungin omavelkaista takausta
Kemin Seudun Osuuspankin 70 000 €:n lainaan seuraavin ehdoin:

- lainamäärä	70 000 €
- korko	6 kk:n euribor360-korko+0,90 %
- vakuus	Kemin kaupungin omavelkainen takaus
- laina-aika	10 v
- lyhennykset	2 krt/v tasalyhennyksin
- muut kulut	toimitusmaksu 200 € ja muut palvelumaksut kulloinkin voimassa olemassa olevan palveluhinnaston mukaan

Kehittämis- ja rahoitusosasto/A. Mikkola 11.5.2010:

Kaupunginvaltuuston 21.5.2007 § 78 hyväksymässä Kemin kaupungin omistajapo-
liittisessa ohjelmassa todetaan kohdassa 4.2. kaupungin takauspolitiikka:

- "Kaupunki voi myöntää omavelkaisen takauksen pääsääntöisesti vain omista-
malleen tytäryhtiölle tai merkittävästi omistetulle osakkuusyhtiölle, joka hoitaa
kunnan järjestettäväksi määrättyä toimintaa".

- "Muille kuin 100 %:sesti omistetuille tytäryhtiöille myöntämälleen takaukselle kau-
punki pyrkii saamaan turvaavan vastavakuuden, joka määritellään tapaus-
kohtaisesti".

Kaikista myönnetyistä takauksista peritään takausmaksu. Takausmaksu on 1 %
(KH 27.5.2002 § 255).

Toivola-Luotolan Settlementti ry ei kuulu Kemin kaupunkikonserniin.

Kemin kaupungin takaukset tällä hetkellä

- Toivola-Luotolan Palvelukeskukselle	181 902,85 € ja
- Toivola-Luotolan Settlementti ry:lle	1 850 000,00 €
yht.	2 031 902,85 €

Pöytäkirjan tarkastajat:

Kiinteistö Oy Kemin Toivolan Luotolan Palvelukeskukselle on myönnetty (KV 19.10.2009 § 202) 50 000 €:n pankkitakaus.

Kemin kaupungin takausvastuut kaikkiaan tällä hetkellä 33,3 M€.

Pyydetään toiminnanjohtaja Raija Lahti esittelemään Toivola-Luotolan Settlementti ry:n taloustilannetta ja tilinpäätöstä 2009 sekä vastavakuusasiaa.

Ehdotus SJ Pietarila:

Pyydetään toiminnanjohtaja Raija Lahti esittelemään 7.6.2010 pidettävään kaupunginhallituksen kokoukseen Toivola-Luotolan Settlementti ry:n taloustilannetta ja tilinpäätöstä 2009 sekä vastavakuusasiaa.

Asia jätetään pöydälle tutustumista varten.

Päätös KH 17.5.2010:

Matti Päckilä ilmoitti esteellisyytensä ja oli pois kokoushuoneesta.

Jouko Pasoja toimi puheenjohtajana.

Pyydetään lisätietoa myös esitetyn lainan lyhennysten suuruudesta ja jakautumisesta tuleville vuosille.

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginhallitus 07.06.2010 § 197

Ehdotus KJ Repo:

Toiminnanjohtaja Raija Lahti esittelee Toivola-Luotolan Settlementti ry:n taloustilannetta ja tilinpäätöstä 2009 sekä vastavakuusasiaa.

Kaupunginhallitus esittää **kaupunginvaltuustolle**, että se myöntää omavelkaisen takauksen Toivola-Luotolan Settlementti ry:n 70.000 euron lainalle ilman vastavakuutta. Lisäksi valtuusto toteaa, että kaupunginhallitus perii takauksesta 1 %:n takausmaksun.

Päätös KH 7.6.2010:

Toiminnanjohtaja Raija Lahti esitteli asiaa kaupunginhallitukselle.

Puheenjohtaja ilmoitti esteellisyytensä asian käsittelyyn ja poistui kokoushuoneesta. Kaupunginhallituksen I varapuheenjohtaja Jouko Pasoja toimi puheenjohtajana tämän asian käsittelyn aikana.

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginvaltuusto § 73**Ehdotus KH:**

Valtuusto myöntää omavelkaisen takauksen Toivola-Luotolan Setlementti ry:n 70.000 euron lainalle ilman vastavakuutta. Lisäksi valtuusto toteaa, että kaupunginhallitus perii takauksesta 1 %:n takausmaksun.

Päätös KV 14.6.2010:

Hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginhallitus	§ 111	29.03.2010
Kaupunginvaltuusto	§ 46	03.05.2010
Kaupunginhallitus	§ 198	07.06.2010
Kaupunginvaltuusto	§ 74	14.06.2010

Pankkitakausanomus/Perämeren Jätehuolto Oy:n loppusijoitusalueen laajennushankkeeseen

115/03.037/2010

Kaupunginhallitus 29.03.2010 § 111

Perämeren Jätehuolto Oy on osoittanut kaupunginhallitukselle 8.3.2010 vastaanotetuksi diarioidun (diarino 115/03.037/2010) takausanomuksen Nordea Pankki Suomi Oyj:n 400 000 €:n suuruiselle lainalle liittyen Perämeren Jätehuolto Oy:n loppusijoitusalueen laajennushankkeeseen.

LIITE nro (3) (3) (2) 11

Kehittämis- ja rahoitusosasto/KEHJOHT. A. Mikkola 11.3.2010:

Perämeren Jätehuolto Oy kuuluu kaupunkikonserniin osakkuusyhteisönä. Kaupungin omistusosuus on 36,61 %.

Perämeren Jätehuolto Oy anoo Kemins kaupungin omistusosuutta 36,61 % (osakkeiden suhteessa: 146 457,35 €) vastaavaa omavelkaista takausta Nordea Pankki Suomi Oyj:n lainalle seuraavin ehdoin:

Lainamäärä	400 000 €
Korko	3 v:n kiinteä korkojakso 2,42 % (korkoindikaatio 4.2.2010 klo 14.00) - lopullinen korko määritellään joko kaksi päivää ennen luoton nostamista tai nostohetken mukaan
Laina-aika	7 vuotta
Lyhennykset	kaksi kertaa/v
Koronmaksut	kaksi kertaa/v
Vakuus	Omistajakuntien omavelkainen takaus omistusosuuksien suhteessa: - Kemins kaupungin omavelkainen takaus omistusosuutta 36,61 % vastaava määrä (osakkeiden suhteessa) 146 457,35 €

- Perämeren Jätehuolto Oy:lle kaupungin takaamat lainat yhteensä tällä hetkellä 2 368 498,34 €.

- Kemins kaupungin takausvastuut yhteensä tällä hetkellä 33,5 M€.

Kehittämisen- ja rahoitusosasto esittää:

Kaupunginhallitus tekee esityksen edelleen kaupunginvaltuustolle omavelkaisen takauksen myöntämisestä Nordea Pankki Suomi Oyj:n 400 000,- €:n lainalle kaupungin omistusosuutta 36,61 % vastaavalle osuudelle (osakkeiden suhteessa) 146 457,35 €.

Kaupunginhallitus on 27.5.2002 § 255 päättänyt periä myöntämistään kaikista takauksista 1 %:n takausmaksun.

Ehdotus KJ Repo:

Kaupunginhallitus päättää ja tekee esityksen edelleen **kaupunginvaltuustolle** Perämeren Jätehuolto Oy:lle kaupungin omavelkaisen takauksen myöntämisestä Nordea Pankki Suomi Oyj:n esittämälle 400 000 €:n suuruiselle lainalle kaupungin omistusosuutta 36,61 % vastaavalle osuudelle (osakkeiden suhteessa) 146 457,35 €.

Kaupunginhallitus perii takauksesta 1 %:n takausmaksun.

Päätös KH 29.3.2010:

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginvaltuusto 03.05.2010 § 46**Ehdotus KH:**

Valtuusto päättää myöntää Perämeren Jätehuolto Oy:lle kaupungin omavelkaisen takauksen Nordea Pankki Suomi Oyj:n esittämälle 400 000 €:n suuruiselle lainalle kaupungin omistusosuutta 36,61 % vastaavalle osuudelle (osakkeiden suhteessa) 146 457,35 €.

Lisäksi valtuusto toteaa, että kaupunginhallitus perii takauksesta 1 %:n takausmaksun.

Päätös KV 3.5.2010:

Valtuusto jätti yksimielisesti asian pöydälle lisäselvityksiä varten seuraavaan kokoukseen.

Kaupunginhallitus 17.5.2010 § 189**Ehdotus KJ Repo:**

Pyydetään kehittämisen- ja rahoitusosaston lausunto vastavakuuksista.

Päätös KH 17.5.2010:

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Pöytäkirjan tarkastajat:

Kaupunginhallitus 07.06.2010 § 198**Kehittämisen- ja rahoitusosaston lausunto:**

Kaupungin omistajapoliittisessa ohjelmassa (KV 21.5.2007 § 78) kohdassa 4.2 Kaupungin talouspolitiikka todetaan:

Kaupunki voi myöntää omavelkaisen takauksen pääsääntöisesti vain omistamalleen tytäryhtiölle tai merkittävästi omistetulle osakkuusyhtiölle, joka hoitaa kunnan järjestettäväksi määrättyä toimintaa.

- Kaupungin osakkuusyhtiöille takaus voidaan myöntää enintään kaupungin omistusosuutta vastaavalle määrälle.

- Muille kuin 100 %:sesti omistetuille tytäryhtiöille myöntämälleen takaukselle kaupunki pyrkii saamaan turvaavan vastavakuuden, joka määritellään tapauskohtaisesti.

Perämeren Jätehuolto Oy:n tapauksessa vastavakuutena voi tulla kysymykseen kiinteistökiinnitys. Kiinnityksiä varten on saatava kaikkien kuntien suostumus. Kemian kaupunki on myöntänyt tähän mennessä yhtiölle 2 368 498 €:n arvosta vastavakuudettomia takauksia.

Sopimusjohtaja Markku Pietarila 1.6.2010:

Kaupungin omistajapoliittisen ohjelman yleislinjauksessa osakkuusyhtiöille todetaan, että kaupungin rooli omistajana toiminnan ja talouden ohjauksessa on rajoitetumpi kuin tytäryhtiöissä ja että osakkaat yhdessä määrittelevät yhtiön omistajapoliittiset ja toiminnalliset linjaukset.

Omistajakuntien 1.6.1998 allekirjoittamassa yhtiöitä koskevassa yhteistyö- ja osakassopimuksessa 4 § Rahoitus, todetaan, että investoinnit rahoitetaan mm. yhtiön ottamalla lainoilla ja että yhtiön mahdollisesti tarvitsemista kuntien takuista ja muista vakuuksista sovitaan aina tapauskohtaisesti erikseen.

Osakaskunnat ovat antaneet yhtiön lainoille vuosina 2005 ja 2006 yhteensä 6,3 miljoonan euron omavelkaiset takaukset osakkuuksien suhteessa eikä vastavakuuksia ole vaadittu eikä annettu.

Osakeyhtiölain 1 luvun 7 §:n Yhdenvertaisuus, mukaan yhtiökokous, hallitus, toimitusjohtaja tai hallintoneuvosto ei saa tehdä päätöstä tai ryhtyä muuhun toimenpiteeseen, joka on omiaan tuottamaan osakkeenomistajalle tai muulle epäoikeutettua etua yhtiön tai toisen osakkeenomistajan kustannuksella.

Vastavakuuksien myöntäminen vain yhdelle osakkaalle edellyttäisi edellä mainituilla perusteilla kaikkien osakaskuntien kanssa tapahtuvaa sopimista. Sellaisen sopimuksen syntyminen ei liene mahdollista aikataulusyistäkään.

Kaikki muut osakaskunnat ovat jo päättäneet antaa pyydetyn omavelkaisen takauksen ilman vastavakuuksia. Toimitusjohtaja Tuija Ahrikkalan ilmoituksen mukaan mahdollisia kiinnityksiä tarvitaan seuraavan ympäristöluvan vakuudeksi.

Ehdotus KJ Repo:

Kaupunginhallitus päättää ja tekee esityksen edelleen **kaupunginvaltuustolle** Perämeren Jätehuolto Oy:lle kaupungin omavelkaisen takauksen myöntämisestä Nordea Pankki Suomi Oy:n esittämälle 400 000 €:n suuruiselle lainalle kaupungin omistuosuutta 36,61 % vastaavalle osuudelle (osakkeiden suhteessa) 146 457,35 €. Lisäksi kaupunginvaltuusto toteaa, että kaupunginhallitus perii takauksesta 1 %:n takausmaksun.

Päätös KH 7.6.2010:

Hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginvaltuusto § 74**Ehdotus KH:**

Valtuusto myöntää Perämeren Jätehuolto Oy:lle kaupungin omavelkaisen takauksen Nordea Pankki Suomi Oy:n esittämälle 400 000 €:n suuruiselle lainalle kaupungin omistuosuutta 36,61 % vastaavalle osuudelle (osakkeiden suhteessa) 146 457,35 €. Lisäksi kaupunginvaltuusto toteaa, että kaupunginhallitus perii takauksesta 1 %:n takausmaksun.

Päätös KV 14.6.2010:

Hyväksyi päätösehdotuksen.

Sosiaali- ja terveyslautakunta	§ 63	27.05.2010
Kaupunginhallitus	§ 213	07.06.2010
Kaupunginvaltuusto	§ 75	14.06.2010

Päihdetyön kokonaissuunnitelman päivitys vuosille 2010 - 2015

302/01.018/2010

STLTK 27.05.2010 § 63

Kemin kaupungin päihdetyön kokonaissuunnitelman vuosille 2004 - 2010 on Kemin kaupunginvaltuusto hyväksynyt 21.3.2005. Suunnitelmaan on päivitetty toiminnassa tapahtuneet muutokset, tilastotiedot sekä poistettu vanhentunut tieto. Päivityksestä vastaa päihdetyön johtaja Mari Sipola. Päihdetyön kokonaissuunnitelma vuosille 2010 - 2015 on erillisliitteenä

(ERILLISLIITE on asiakirjoissa)

Painopistealueet ja toimenpiteet vuosille 2010 - 2015 :

1. Lapsiin / nuoriin kohdistuva ennalta ehkäisevä päihdetyö

- ehkäisevässä päihdetyössä vastuu on kaikilla lasten ja nuorten kanssa työskentelevillä
- päihdeperheen lapsen/lasten suojeleminen ja huomioiminen aikuista hoidettaessa
- vanhemmuuden / aikuisuuden tukeminen
- Info-ryhmän työn mm. päihdekyselyn jatkaminen
- lasten / nuorten päihdeettömyyden edistäminen / kuntapäätäjät

2. Nuoriin kohdistuva päihdetyö

- nuorten päihdehoitojärjestelmän kehittäminen
- päihdeongelmaisten nuorten hoidon tarpeeseen nopea vastaaminen
- nuorten päihdetyöntekijä vuonna 2011
- henkilökunnan osaamisen lisääminen nuorten päihdehoitoasioissa

Nuorten päihdetyöntekijä on toimenpide-esityksenä myös Kemin kaupungin Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa, jonka valtuusto on hyväksynyt 16.11.2009.

3. Päihdehaittojen kasvun hallinta

- henkilökunnan kouluttaminen, motivoiminen ja tukeminen päihdeongelmien tunnistamisessa, ennalta ehkäisevässä työssä ja varhaisessa puuttumisessa (mm. mini-interventio)
- tupakoinnin ja alkoholin käytön vähentäminen
- terveysneuvontapiste Tukikohdan toiminnan jatkaminen
- verkkoneuvonnan käyttöönotto päihdetyössä

4. Tarpeen mukaisen hoidon turvaaminen lähialueella kunnalaisille

- tarpeenmukaisen hoidon turvaaminen kaikille hoitoa tarvitseville
- kotiin tehtävän työn vahvistaminen
- päiväkeskustoiminnan jatkon turvaaminen
- tuetun asumisen kehittäminen

5. Päihdehuollon erityispalvelujen turvaaminen

Pöytäkirjan tarkastajat:

- päihdetyön erityisosaamisen turvaaminen
- päihdekuntoutusyksikkö Pihlan toiminnan turvaaminen ja kehittäminen

6) Verkostoituminen

- perhekeskeisen työn kehittäminen
- päihde- ja mielenterveystyön palveluiden ja toimintatapojen yhtenäistäminen
- yhteistyö / päihdepalvelujen myynti ja järjestäminen Länsi-Pohjan alueella
- moniammatillisen, seudullisen työryhmän perustaminen kaikkein vaikeimpien asiakkaiden hoidon suunnitteluun ja järjestämiseen

7) Seudullisten ratkaisujen hakeminen päihdepalvelujen järjestämiseksi

- kuntoutus
- päihdepsykiatria, mielenterveys- ja päihdepalvelujen integroituminen
- katkaisuhoido, opiaattien käyttäjien vieroitus- ja korvaushoido

8) Resurssit päihdehuollon laatusuosituksen tasolle

- kuntoutusyksikkö Pihlalle asianmukaiset tilat ja henkilöstöresurssit
- A-klinikalle asianmukaiset tilat ja henkilöstöresurssit
- tukiasumiseen riittävä henkilöstöresurssi
- päihdetyössä riittävästi lääkäripalveluja, vähintään 0,5
- työntekijöiden ja asiakkaiden turvallisuuden takaaminen mm. tilajärjestelyin
- riittävät resurssit ja työvälineet

9) Tiedottaminen palveluista ja päihdeasioista

10) Yhteisen päihde- ja mielenterveystyön suunnitelman laadinta

Kemin kaupungin Mielenterveystyön kokonaissuunnitelma on laadittu vuonna 2001 ja päivitetty vuonna 2005.

Ehdotus STJ Niiranen:

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää

1. hyväksyä Päihdetyön kokonaissuunnitelman vuosille 2010 - 2015 ja lähettää sen edelleen kaupunginhallitukselle.
2. esittää selvitettäväksi mahdollisuudet nuorten päihdetyöntekijän palkkaamisen tilauksen 2011 valmistelun yhteydessä.
3. antaa sosiaali- ja terveyspalveluille tehtäväksi valmistella yhteinen suunnitelma päihde- ja mielenterveystyöhön vuoteen 2013 mennessä huomioiden Tervein Mieliin Pohjois-Suomessa -hankkeessa.

Päätös STLTk 27.5.2010:

Hyväksyi päätösehdotuksen.

Pöytäkirjan tarkastajat:

Kaupunginhallitus 07.06.2010 § 213**Ehdotus KJ Repo:**

Kaupunginhallitus merkitsee päihdetyön kokonaissuunnitelman päivityksen vuosille 2010 - 2015 tiedoksi ja saattaa asian **valtuuston** tietoon.

Päätös KH 7.6.2010:

Hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginvaltuusto § 75**Ehdotus KH:**

Valtuusto merkitsee päihdetyön kokonaissuunnitelman päivityksen vuosille 2010 - 2015 tietoon saatetuksi.

Päätös KV 14.6.2010:

Hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginhallitus	§ 112	29.03.2010
Kaupunginvaltuusto	§ 76	14.06.2010

Kemin kaupungin viestinnän ja markkinoinnin ohjeet

169/01.010/2010

Kaupunginhallitus 29.03.2010 § 112

Kaupungin viestinnän tavoitteena on ylläpitää asukkaiden hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä. Päätöksenteko on läpinäkyvää ja kuntalaisten osallistuminen laajaa. Asukkaat, yritykset, luottamushenkilöt, henkilöstö ja media saavat tietoa ajoissa ja ymmärrettävästi esitettynä.

Hyvin hoidettu viestintä lisää Kemin hallinnon avoimuutta ja läpinäkyvyyttä sekä kuntalaisten osallistumis- ja vuorovaikutusmahdollisuuksia. Uusituissa kaupungin viestinnän ja markkinoinnin ohjeissa pyritään vastaamaan viestinnän päivän haasteisiin, ohjaamaan viestintään enemmän resursseja ja koordinoimaan koko kaupungin viestintää entistä paremmin kaupunkistrategian tavoitteita toteuttavaksi.

Kemin kaupungin viestinnän ja markkinoinnin ohjeet:

(ERILLISLIITE on asiakirjoissa)

Ehdotus KJ Repo:

Kaupunginhallitus hyväksyy päivitetyt viestinnän ja markkinoinnin ohjeet, saattaa ne valtuustolle tiedoksi ja oikeuttaa kaupunginkanslian tekemään niihin tarvittavan teknisluontoisen viimeistelyn.

Päätös KH 29.3.2010:

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginvaltuusto § 76

Viestinnän ja markkinoinnin ohjeet, joihin on tehty tarvittava teknisluontoinen viimeistely:

(ERILLISLIITE on asiakirjoissa)

Ehdotus KH:

Valtuusto merkitsee Kemin kaupungin viestinnän ja markkinoinnin ohjeet tietoon saatetuksi.

Päätös KV 14.6.2010:

Hyväksyi päätösehdotuksen.

Pöytäkirjan tarkastajat:

Kaupunginhallitus	§ 113	29.03.2010
Kaupunginvaltuusto	§ 77	14.06.2010

Kemin kaupungin markkinointiviestintästrategia 2010 - 2012

643/01.012/2009

Kaupunginhallitus 29.03.2010 § 113

Markkinointiviestinnän tavoitteina on tehdä Kemiä ja sen palveluita tunnetuksi, rakentaa myönteistä mielikuvaa kunnasta, houkutella uusia asukkaita, tukea elinkeinoelämän toimintamahdollisuuksia sekä edistää matkailua. Markkinointiviestinnän tavoitteet ovat yleisellä tasolla samat kuin koko viestinnänkin tavoitteet, mutta markkinointiviestinnän välineet ja kanavat ovat usein hieman näkyvämpiä. Markkinointiviestinnän välineitä ovat mm. esitteet ja lehti-ilmoitukset. Kunnan markkinointiviestintää toteutetaan yhteistyössä kaikkien kunnan toimialojen kanssa.

Kemin kaupungin markkinointiviestintäohjelma 2010-12:

(ERILLISLIITE jaetaan kokoukseen osallistujille, on asiakirjoissa)

Ehdotus KJ Repo:

Kaupunginhallitus hyväksyy Kemin markkinointiviestintästrategian 2010-2013 ja saattaa sen valtuutettujen tietoon.

Päätös KH 29.3.2010:

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginvaltuusto § 77

Ehdotus KH:

Valtuusto merkitsee Kemin markkinointiviestintästrategian 2010-2013 tietoon saatetuksi.

Päätös KV 14.6.2010:

Hyväksyi päätösehdotuksen.

Koulutuslautakunta	§ 54	22.04.2010
Kaupunginhallitus	§ 168	17.05.2010
Kaupunginvaltuusto	§ 78	14.06.2010

Syväkankaan koulun peruskorjauksen valmistuminen

15/45.451/2003

Koulutuslautakunta 22.04.2010 § 54

Syväkankaan koulun peruskorjauksen pääurakoitsija on ilmoittanut työmaakouksessa 31.3.2010 työn valmistuvan pihatöineen syyskuun loppuun 2010 mennessä. Työn valmistumisen aikaistuminen antaa mahdollisuuden ottaa korjatut tilat käyttöön suunniteltua aikaisemmin. Urakkasopimuksessa oli valmistuminen merkitty marraskuun loppuun. Alkuperäisen suunnitelman mukaan koulun toiminnan oli tarkoitus siirtyä korjattuihin tiloihin kevätlukukauden 2011 alussa.

Tilat on syytä ottaa käyttöön heti, kun ne on kalustettu ja varustettu. Kalustaminen ja varustaminen on ajateltu suoritettavan lokakuussa ennen syyslomaa ja toiminta siirtyy Syväkankaan koulun peruskorjattuun koulurakennukseen syysloman jälkeen viikon 43 alusta.

Hyväksytyssä talousarviossa 2010 ja taloussuunnitelmassa 2010 - 2013 on koulun kalustamiseen ja varustamiseen varattu 200 000 € vuodelle 2010 ja vuodelle 2011 loput 450 000 €. Vuoden 2011 kalustamisen määräraha 450 000 € tulee saada käyttöön vuodelle 2010. Mahdolliset käyttökustannusten muutosesitykset tehdään tilaajalle laskelmien valmistuttua.

Työmaapalaverissa 22.4.2010 ovat sähkö-, automaatio- ja putkiurakoitsijat ilmoittaneet, että työt valmistuvat marraskuussa 2010. Koulu kalustetaan ja varustetaan joulukuussa 2010 ja koulutyö aloitetaan peruskorjatuissa tiloissa kevätlukukauden 2011 alussa.

Ehdotus SIVJOH Höynälänmaa:

Esitetään **kaupunginhallitukselle** ja edelleen **valtuustolle**, että vuoden 2011 investointiosasta siirretään 450 000 € vuoden 2010 investointiosaan tilille 1155.090106.

Päätös KOLTK 22.4.2010:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Kaupunginhallitus 17.05.2010 § 168

Ehdotus SJ Pietarila:

Kaupunginhallitus esittää **valtuustolle**, että vuoden 2011 investointiosasta siirretään 450 000 € vuoden 2010 investointiosaan tilille 1155.090106.

Pöytäkirjan tarkastajat:

Päätös KH 17.5.2010:

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginvaltuusto § 78**Ehdotus KH:**

Valtuusto päättää, että vuoden 2011 investointiosasta siirretään 450 000 € vuoden 2010 investointiosaan tilille 1155.090106.

Päätös KV 14.6.2010:

Hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginvaltuusto	§ 22	15.02.2010
Kaupunginhallitus	§ 186	17.05.2010
Kaupunginvaltuusto	§ 79	14.06.2010

Valtuutettu Tuula Sykön tasa-arvoaloite

84/01.017/2010

Kaupunginvaltuusto 15.02.2010 § 22

Valtuutettu Tuula Sykkö esitti seuraavan aloitteen:

Eurooppalainen paikallis- ja aluehallinnon naisten ja miesten välisen tasa-arvon peruskirjan hyväksyminen Kemissä

Peruskirja on laadittu Euroopan kuntajärjestöjen ja kuntien yhteistyönä.

Euroopan kuntien ja alueiden liiton, CEMR:n koordinoimana eurooppalaiset kuntajärjestöt ja kunnat ovat laatineet eurooppalaisen paikallis- ja aluehallinnon tasa-arvon peruskirjan, A European Charter for Equality for Women and Men in Local Life. Peruskirjan laatimiseen osallistui myös kansainväliset, korkean tason, mm. YK:n tasolla toimivat asiantuntijat. Peruskirjan taustalla on myös yhteisesti toteutettu tasa-arvoprojekti Eurooppalainen tasa-arvokaupunki, European Town for Equality. Kuntaliiton hallitus hyväksyi osaltaan eurooppalaisen tasa-arvon peruskirjan kokouksessaan 21.9.2006 ja suosittaa, että kunnat, maakuntien liitot ja kuntayhtymät myös hyväksyisivät peruskirjan. Peruskirjan ovat hyväksyneet seuraavat kunnat ja maakunnat Suomessa

Uudenmaan liitto, Turku, Kuopio, Vantaa, Helsinki, Vaasa, Kaarina, Espoo, Lahti, Salo ja Oulu.

Lisäksi valtuustoaloitteita on tehty mm. Raahessa ja Porissa.

Peruskirja kattaa tärkeät periaatteet, joilla kunnat ja aluehallinnot voivat edistää naisten ja miesten välistä tasa-arvoa. Peruskirjassa käsitellään sukupuolten tasa-arvon näkökulmia monipuolisesti. Se sisältää: kunnan poliittisen roolin ja päätöksenteon, tasa-arvon ja miesten ja naisten erilaisten tarpeiden huomioon ottamisen kaikessa toiminnassa, palvelujen tarjonnan, työnantajaroolin ja henkilöstöpolitiikan tasa-arvon edistämiseksi, taloudellisen toiminnan, julkiset hankinnat ja sopimukset, sukupuoleen perustuvan välivallan ja ihmiskaupan ehkäisyyn, yhdyskuntasuunnittelun ja kestävä kehityksen sekä ystävyysuhteet ja kansainvälisen yhteistyön. Periaatteisiin sisältyy myös sukupuolirooleihin liittyvien stereotyyppien tunnistaminen ja poistaminen.

Peruskirja on osoitettu Euroopan alue- ja paikallishallinnoille. Peruskirja auttaa näkemään kunnan tasa-arvon edistämisen velvoitteet kokonaisuutena. Se on hyödyksi tasa-arvon edistämisen periaatteiden ja toimintamallien yhtenäistämiseksi eri toimialoilla Kemissä.

Kuntien rakenteiden ja palveluiden järjestämisen muutokset voivat vaikuttaa eri tavalla eri väestöryhmien eri-ikäisiin miehiin ja naisiin, tyttöihin ja poikiin. Peruskirja toimii myös näiden muutosten arvioinnin pohjana.

Pöytäkirjan tarkastajat:

Kemin tasa-arvosuunnitelmaa eurooppalaisen tasa-arvon peruskirja laajentaa sisältäen tasa-arvon edistämismittareina myös taloudellisen ja poliittisen päätöksenteon sekä palvelutarjonnan.

Hyväksymällä peruskirjan Kemi sitoutuu laatimaan poikkihallinnollisen toimintasuunnitelman, joka on peruskirjan periaatteiden mukainen. Samalla sitoudutaan varaamaan voimavaroja toteutukseen.

Peruskirja auttaa viemään käytäntöön Kemin strategian mukaisia arvoja: TASA-VERTAISUUS, TURVALLISUUS, LUOVUUS, SUVAITSEVAISUUS JA KESTÄVÄ KEHITYS.

Päätös KV 15.2.2010:

Aloite lähetettiin kaupunginhallitukselle tarvittavia toimenpiteitä varten.

Kaupunginhallitus 22.2.2010 § 76

Ehdotus KJ Repo:

Pyydetään kaupunginkanslian lausunto.

Päätös KH 22.2.2010:

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginhallitus

Henkilöstöpalvelut ja työsuojelu:

Kemin kaupungin tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma vuosille 2008-2010 tulee päivitettäväksi kuluvan vuoden aikana. Sisäasiainministeriö on hyväksynyt 26.3.2010 yleiset suositukset yhdenvertaisuussuunnitelman sisällöksi. Kemin kaupungin yhdenvertaisuussuunnitelman laadinnassa tullaan noudattamaan sisäasiainministeriön suositusta. Suosituksen mukaan suunnitelman tulee olla konkreettinen, jolloin sen toteutumista voidaan myös tehokkaasti seurata.

Yhteistyötoimikunta vastaa Kemin yhdenvertaisuussuunnitelman päivittämisestä. Nykyinen on voimassa 2010 asti. Sisäasiainministeriö on 26.3. antanut uudet ohjeet yhdenvertaisuussuunnitelman sisällöksi.

Ehdotus SJ Pietarila:

Kaupunginhallitus merkitsee henkilöstöpalvelujen sekä työsuojelun ja yhteistoimikunnan lausunnot tiedoksi ja saattaa ne **valtuuston** tietoon vastauksena valtuutettu Tuula Sykön tasa-arvoaloitteeseen.

Päätös KH 17.5.2010:

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Pöytäkirjan tarkastajat:

Kaupunginvaltuusto § 79**Ehdotus KH:**

Valtuusto merkitsee henkilöstöpalvelujen sekä työsuojelun ja yhteistyötoimikunnan lausunnot tietoon saatetuksi vastauksena valtuutettu Tuula Sykön tasa-arvoaloitteeseen.

Päätös KV 14.6.2010:

Hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginvaltuusto	§ 213	19.10.2009
Kaupunginhallitus	§ 222	07.06.2010
Kaupunginvaltuusto	§ 80	14.06.2010

Valtuutettu Mikko Ekorren jatkoaloite selvittää yhteispäivystykseen siirtymisen hyötyjä

578/01.017/2009

Kaupunginvaltuusto 19.10.2009 § 213

Valtuutettu Mikko Ekorre esitti pykälään 209 liittyvän jatkoaloitteen:

Esitän jatkoaloitteena, että kaupunginhallitus selvittää, onko yhteispäivystykseen siirtymisestä syntynyt kaupungille minkälaista ja minkä määräistä hyötyä ja kuntalaisille etua.

Päätös KV 19.10.2009:

Aloite lähetettiin kaupunginhallitukselle tarvittavia toimenpiteitä varten.

Kaupunginhallitus 26.10.2009:

Ehdotus KJ Repo:

Pyydetään sosiaali- ja terveysoimen lausunto.

Päätös KH26.10.2009:

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginhallitus 07.06.2010 § 222

Terveyspalvelujen lausunto / Tiina Okkonen 4.5.2010:

Länsi-Pohjan kuntien, Kemin, Keminmaan, Simon, Tervolan, Tornion ja Ylitornion, perusterveydenhuollon yhteispäivystys aloitti toimintansa 26.8.2007 Länsi-Pohjan keskussairaalan tiloissa. Yhteispäivystys toimii arkisin klo 16.00 - 08.00 sekä viikonloppuina ja juhlapyhinä klo 08.00 - 08.00 (24 h). Samanaikaisesti, kun yhteispäivystys käynnistyi, siirtyi Kemin terveyskeskuksen päiväpäivystysvastaanotto toteutettavaksi L-PKS:n tiloissa arkipäivisin klo 08.00 - 16.00. Tätä aikaisemmin päiväpäivystys toteutettiin Kemin terveyskeskuksessa arkipäivisin klo 08.00 - 18.00 ja muina aikoina Kemin, Keminmaan, Simon ja Tervolan yhteispäivystyksenä L-PKS:n tiloissa.

Uuden yhteispäivystyksen ensimmäinen kokonainen toimintavuosi oli vuosi 2008, jolloin sekä yhteispäivystyksen että ajanvarausvastaanoton kustannukset kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna. Yhteispäivystyksessä kustannusten kasvu oli 418.535 € ja ajanvarausvastaanotossa 559.307 €. Sama kehityssuunta jatkui myös vuonna 2009, tosin lievempänä. Yhteispäivystyksen kustannukset kasvoivat 73.102 € ja ajanvarausvastaanoton 181.848 €. Päiväpäivystyksen kustannukset ovat sen

Pöytäkirjan tarkastajat:

sijaan olleet sekä vuonna 2008 että 2009 n. 50.000 € alhaisemmat kuin vuonna 2007.

Ajanvaraus- ja päivystysvastaanottojen kustannuskehitys vuosina 2007 - 2009:

Vuosi	Ajanvaraus vastaanotto €	Päiväpäivystys €	Yhteispäivystys €	Yhteensä €
2007	2.106.921	405.943	603.591	3.116.455
2008	2.666.228	347.868	1.022.126	4.036.222
2009	2.848.079	346.703	1.095.228	4.290.010

Kemiläisten käyntimäärä yhteispäivystyksessä lääkärin vastaanotolla on laskusuuntainen. Käyntien kokonaismäärä on kuitenkin kasvanut lisääntyneen sairaanhoitajan vastaanoton myötä.

LIITE nro (29) 12

Kasvua selittää osittain myös se, että klo 16.00 - 18.00 välisen ajan terveyskeskuspäivystys siirtyi toteutettavaksi yhteispäivystyksessä sen käynnistyttyä elokuussa 2007.

Yhteispäivystyksen myötä tapahtuvan päivystystoiminnan kokonaisvaltaisemman ohjauksen, organisoimisen ja johtamisen arvioitiin vaikuttavan päivystyksestä sairaalaan ohjautuvien potilaiden määrän vähenemiseen noin 10 - 15 %. Tämä tavoite ei ole toteutunut odotetulla tavalla.

Lähetteet erikoissairaanhoidon (kemiläiset):

Lähettiläjä	2005	2006	2007	2008	2009
Kemin terveyskeskus	4797	5311	4938	3586	3383
L-PKS yhteispäivystys	0	0	3	866	1528
Muut terveyskeskukset	106	112	150	342	140
Yhteensä	4903	5423	5091	4794	5051

Sekä päivä- että yhteispäivystyksen toimiminen L-PKS:n tiloissa on helpottanut tukipalvelujen, lähinnä laboratorio- ja röntgenpalvelujen, toteuttamista. Päivystys ja tukipalvelut toteutetaan samassa talossa, jolloin potilaat saavat tarvitsemansa hoidon ja tutkimukset samasta paikasta. Tällä on merkitystä erityisesti huonokuntoisille potilaille, joiden kuljetus tarpeellisiin tutkimuksiin jouduttaisiin toteuttamaan ambulanssilla, mikäli päivystys toimisi eri tiloissa.

Kemin terveyskeskuksen klo 16.00 - 18.00 päivystyksen siirtyminen toteutettavaksi yhteispäivystyksessä L-PKS:n tiloissa, on lisännyt päivystävän lääkärin ja hoitajan työturvallisuutta. Kun em. aikainen päivystys tapahtui aikaisemmin terveyskeskuksen tiloissa, paikalla oli vain päivystysyksikön henkilökunta eli yksi lääkäri ja avustava hoitaja. Lisäksi päivystävän lääkärin mahdollisuus konsultoida tarvittaessa erikoislääkäriä on helpottanut L-PKS:n tiloihin siirtymisen myötä.

Pöytäkirjan tarkastajat:

L-PKS:n päivystysklinikassa toimii 5-paikkainen tarkkailuyksikkö, jossa voidaan hoitaa terveyskeskuspäivystyksen (= Kemin päiväpäivystys ja yhteispäivystys) sekä sairaalapäivystyksen potilaita enintään kaksi vuorokautta. Tänä aikana voidaan täydentää taudin määrittystä, aloittaa hoitoja sekä suunnitella ja järjestää tarkoituksenmukaisin jatkohoitopaikka. Tarkkailupaikkojen tarkoituksena on estää erikoissairaanhoidon ja terveyskeskuksen vuodeosastojen / sairaaloiden epätarkoituksenmukainen käyttö.

Päivystyspalvelujen järjestämisen perusteena on potilaan lääketieteellisen hoidon tarve. Päivystyshoidolle on ominaista se, että sitä ei voida siirtää ilman oireiden pahentumista tai vamman vaikeutumista. Potilaan näkökulmasta hyvä päivystysjärjestelmä tuottaa korkealaatuista hoitoa ja on helposti saatavilla silloin, kun palvelua tarvitaan. Yhteispäivystyksen etuna potilasnäkökulmasta on sen saatavuus ja tällä hetkellä yhteispäivystys korvaa osittain myös lääkärin ajanvarausvastaanoton resurssipulaa.

Yhteispäivystyksen tehtävänä, virka-ajan ulkopuolisena päivystyksenä, on vain kiireellisten potilaiden hoito. Yhteispäivystys muodostaa terveyskeskuksen ajanvarausvastaanoton, päiväpäivystyksen sekä erikoissairaanhoidon kanssa kokonaisuuden, jossa jokaisen toiminta vaikuttaa myös muiden toimintaan. Kemin vastaanotto toiminta on pitkään ollut päivystyspainotteista. Viimeisten vuosien aikana kehitys on kuitenkin ollut oikean suuntaista. Vuonna 2009 lääkärin vastaanottoista noin 60 % oli päivystysvastaanottoa, kun vielä vuonna 2005 vastaava luku oli 75 %.

LIITE nro (30) 13

Ehdotus KJ Repo:

Kaupunginhallitus merkitsee terveystalouden lausunnon tiedoksi ja saattaa sen **valtuuston** tietoon vastauksena valtuutettu Mikko Ekorren jatkoaloitteeseen.

Päätös KH 7.6.2010:

Hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginvaltuusto § 80

Ehdotus KH:

Valtuusto merkitsee terveystalouden lausunnon tietoon saatetuksi vastauksena valtuutettu Mikko Ekorren jatkoaloitteeseen.

Päätös KV 14.6.2010:

Hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginvaltuusto	§ 40	22.03.2010
Ympäristöjaosto	§ 58	20.05.2010
Kaupunginhallitus	§ 223	07.06.2010
Kaupunginvaltuusto	§ 81	14.06.2010

Valtuutettu Tuula Sykön ja vihreiden valtuustoryhmän aloite eläinlääkäristä / Eläinlääkintähuollon, viranomaispalveluiden ja ympäristöjaoston vastine

148/01.017/2010

Kaupunginvaltuusto 22.03.2010 § 40

Valtuutettu Tuula Sykkö esitti seuraavan aloitteen:

Kemissä ei tällä hetkellä ole eläinlääkäreitä. Kemiläisten eläinten kannalta tilanne on kestämaton: läheskään kaikilla eläimiä omistavilla perheillä ei ole autoa. Voiko Kemin kaupunki tehdä asian hyväksi jotain?

Päätös KV 22.3.2010:

Aloite lähetettiin kaupunginhallitukselle tarvittavia toimenpiteitä varten.

Kaupunginhallitus 29.3.2010 § 131

Ehdotus KJ Repo:

Pyydetään ympäristöjaoston lausunto.

Päätös KH 29.3.2010:

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Ympäristöjaosto § 58

Eläinlääkäri Päivi Taponen (19.04.2010):

Maaliskuusta 2008 alkaen Kemin kaupungilla ja Simon kunnalla on ollut yhteistyösopimus eläinlääkäripalveluiden hoitamisesta. Käytännössä tämä on tarkoittanut sitä, että Kemin kunnaneläinlääkäriin vastaanottotilat ovat Simossa Simon kunnaneläinlääkäritilojen yhteydessä. Simolaiset ja kemiläiset eläimet hoidetaan tasavertaisesti ja jaottelematta. Simossa on sekä hyötyeläintiloja että lemmikkieläimiä, Kemissä käytännössä vain pieneläimiä (muutamia hevosia lukuunottamatta). Eläimet hoidetaan kiirellisyysjärjestyksessä eli asiaan ei vaikuta se, onko kyseessä hyöty- vai lemmikkieläin.

Melkeinpä koko em. ajan on Simon klinikalla ollut palkattuna myös vastaanottoavustaja. Muuta toimenkuvaan kuuluvaa ovat mm. riistan- ja poronlihantarkastus, eläinsuojeluvalvonta sekä eläintautivalvonta.

Pöytäkirjan tarkastajat:

Toiminnassa huomattuja etuja ovat:

Kahden eläinlääkärin yhteisvastaanotolla pystytään akuutit sairastapaukset hoitamaan yleensä viivytyksettä. Suoritettavien kirurgisten toimenpiteiden kirjo on laajempi. Avustaja on tehostanut ajankäyttöä huomattavasti: potilaat pystytään hoitamaan nopeammin kun eläinlääkäri voi keskittyä paremmin potilaaseen, koska muuhun oheistyöhön (paperien kirjoitus, instrumenttihuolto ym) ei kulu niin paljon aikaa. Puhelimeen pystytään vastaamaan (avustaja) yleensä heti sen soidessa. Tähän saakka ei-kiireellisetkin potilaat ovat saaneet ajan yleensä viimeistään seuraavaksi päiväksi (pidempikestoiset, ei-kiireelliset operaatiot (esim.koiran kastraatio) ym. ovat joutuneet odottamaan pääsääntöisesti enimmillään viikon). Silloin tällöin on sattunut tapauksia, että molemmat eläinlääkärit ovat olleet yhtä aikaa sairaana/pakottavasta syystä poissa. Tällöin avustaja on kuitenkin pystynyt vastaamaan puhelimeen ja asiakkaat ovat saaneet näin ensiapuohjeet ja neuvonnan, joilla monesti jo pärjää pitkälle.

Mikäli eläinlääkäritoiminta siirrettäisiin Kemiin ja eläinlääkäri joutuisi työskentelemään yksin, tarkoittaisi se seuraavaa:

Puhelinajan ulkopuolella joudutaan käytännössä pitämään puhelinvastaajaa päällä, jolloin yhteyden saaminen eläinlääkəriin vaikeutuu ja hidastuu. Yksin työskennellessä rajoittuu myös erityyppisten leikkausten suorittaminen apukäsien puuttuessa. Esim. terveen koiran sterilaatioita ei yksin käsin pysty tekemään. Samaten ei-kiireellisten leikkaus-/hoitoaikojen saaminen hidastuu huomattavasti, sillä ensi sijaisesti joudutaan toki hoitamaan akuutit tapaukset.

Eläinlääkärin vuosilomat ja sairauslomat aiheuttanevat enemmän ongelmaa yhden eläinlääkärin vastaanotolla. Kuka hoitaa eläinlääkärin työt vakituisen ollessa poissa? Sijaisten saaminen on huomattavasti vaikeampaa perinteiselle yhden eläinlääkärin vastaanotolle, sillä usein sijaiset ovat aloittelevia eläinlääkäreitä, joille toisen eläinlääkärin tuki ja apu on henkiseltä kannalta arvokasta ja houkuttelevaa. Tähän saakka lyhytaikaiset loma-/vapaaturaukset on hoidettu Simon eläinlääkärin kanssa päittäin, jolloin sijaista ei ole edes tarvittu vaan Simon eläinlääkäri on hoitanut Keminkin eläimet Kemin eläinlääkärin poissaollessa. Pidempikestoisille vapaille on saatu sijainen.

Monesti on kuultu kyselyitä ympärivuorokautisen päivystyksen perään. Sitä tilannetta, että Kemissä olisi paikanpäällä jatkuvasti ympärivuorokautinen eläinlääkäripäivystys, ei melkoisella varmuudella tule ikinä tapahtumaan, koska potilaskanta ei kuitenkaan ole tarpeeksi laaja yksityisen sitä hoitaa. Kunnallisessa eläinlääkintähuollossa pyritään jatkuvasti entistäkin laajempiin päivystyksiin. Meri-Lapin alueella kuitenkin on tarkoituksena pysyä entisessä mallissa eli 6 eläinlääkärin ringissä (Simo, Kemi, Tervola, Keminmaa, Tornio) , jolloin kukin kunta vuorollaan päivystää. Oman kokemukseni mukaan päivystysaikanaakin pääsääntöisesti pystytään akuutit tapaukset hoitamaan melkein viivytyksettä. Aina joskus kuitenkin väkisinkin tulee tilanteita, että on kiire ja eläimet joudutaan hoitamaan kiireellisyysjärjestyksessä. Mutta sama tilannehan on humanipuolellakin, pääsääntöisesti pahempikin.

Toiminnan siirtäminen Kemiin tarkoittaisi myös mittavia taloudellisia lisäkustannuksia. Pitäisi hankkia vastaanottotilat sekä perusvarustus. Eläinlääkintähuoltolaki

velvoittaa kunnan järjestämään periaatteessa vain ensiapuluonteiset hoito-
toimenpiteet lemmikkieläimille. Kuitenkin työskentelymukavuutta ja hoitomahdol-
lisuuksia parantavat mikroskooppi, perustason ultraäänilaite, leikkauspöytä ja -valo
ja vaaka. Nämä kaikki ja enemmänkin löytyvät Simon klinikalta valmiina. Mikäli ne
jouduttaisiin hankkimaan Kemiin, tulisi se maksamaan vähintään n.25 000€. Mikäli
pitäydytään vain lain vaatimassa perusvarustuksessa (kärjistettynä pöytä ja ste-
toskooppi), jäävät myös tutkimusmahdollisuudet aika vähäisiksi ja käytännössä
potilaita jouduttaisiin lähettämään paljon eteenpäin esimerkiksi Ouluun.

Tällä hetkellä Kemin kaupunki ei käytännössä joudu maksamaan eläinlääkintä-
huollon osalta mitään muuta kuin Kemin eläinlääkärin palkkauskustannukset, pu-
helinkulut sekä puolet avustajan nettopalkasta lukuunottamatta satunnaisia tarvi-
kekustannuksia. Simon kunta huolehtii tiloista sekä väline- ja laitehuollosta plus
postikulusta. Ratkaisu on siis Kemin kaupungille hyvin edullinen.

Viranomaispalveluiden tulosaluepäällikkö Risto Pöykiö (28.04.2010):

Edellä olevan perustella viranomaispalvelut katsoo, että nykyinen eläinlääkintä-
huollon palvelutaso on riittävä, eikä erillistä eläinten pieneläinvastaanottoa ole
tarpeen perustaa Kemiin.

Ehdotus VOPALPÄ Pöykiö:

Ympäristöjaosto antaa oheisen lausunnon kaupunginhallitukselle ja edelleen val-
tuustolle vastauksena Tuula Sykön ja vihreiden valtuustoryhmän aloitteeseen.

Päätös YMPJAOSTO 20.05.2010:

Hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginhallitus 07.06.2010 § 223

Ehdotus KJ Repo:

Kaupunginhallitus yhtyy ympäristöjaoston lausuntoon ja esittää sen **valtuustolle**
vastauksena valtuutettu Tuula Sykön ja vihreiden valtuustoryhmän aloitteeseen.

Päätös KH 7.6.2010:

Hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginvaltuusto § 81

Ehdotus KH:

Valtuusto merkitsee ympäristöjaoston lausunnon tietoon saatetuksi vastauksena
valtuutettu Tuula Sykön ja vihreiden valtuustoryhmän aloitteeseen.

Päätös KV 14.6.2010:

Hyväksyi päätösehdotuksen.

Pöytäkirjan tarkastajat:

Kaupunginvaltuusto	§ 21	15.02.2010
Sosiaali- ja terveyslautakunta	§ 69	27.05.2010
Kaupunginhallitus	§ 225	07.06.2010
Kaupunginvaltuusto	§ 82	14.06.2010

Valtuutettu Harri Tauriainen aloite omaishoitajapäivästä

83/01.017/2010

Kaupunginvaltuusto 15.02.2010 § 21

Valtuutettu Harri Tauriainen esitti seuraavan aloitteen:

Allekirjoittanut sekä Perussuomalaisten valtuustoryhmä esittää aloitteena, että kaikille omaishoitajille myönnetään kunnassamme vuosittain kaupunginjohtajan allekirjoituksella varustettu kunnia-diplomi kiitokseksi ja arvostuksen osoittamiseksi siitä raskaasta ja arvokkaasta työstä, jota he tekevät kaupungin menojen säästämiseksi. Kunnia-diplomi myönnettäisiin niille omaishoitajille, jotka ovat tehneet omaishoitotyötä yli vuoden. Lisäksi viisi ansioitunutta omaishoitajaa palkittaisiin joka vuosi omaishoidon mitalilla, joiden myöntämisen perusteena olisi työn sitovuus ja vaatavuus sekä sen kesto.

Perustelut:

Omaishoitajien asemaa tutkittaessa on tullut voimakkaasti esiin se seikka, että heidän työtään ei arvosteta. Omaishoidon tuen alhainen määrä ja vapaapäivien vähyyt ovat toki isompia ongelmia, mutta työn arvostuksen puute heikentää omalta osaltaan merkittävästi motivaatiota ja työssä jaksamista. Kaupungin myöntämä diplomi olisi konkreettinen osoitus työn arvostamisesta. Sen aiheuttamat kustannukset olisivat minimaaliset ja koostuisivat lähinnä diplomin painattamisesta, postituksesta ja mitalin toteuttamisesta. Edellä olevan perusteella ehdotamme, että Kemissä otetaan käyttöön omaishoitajapäivä, jolloin kaikille yli vuoden omaishoidontyötä tehneille henkilöille myönnetään kaupunginjohtajan allekirjoittama kunnia-diplomi ja lisäksi palkitaan viisi eniten ansioitunutta omaishoitajaa vuosittain järjestettävässä tilaisuudessa, jossa kaupunginjohtaja luovuttaa mitalit.

Päätös KV 15.2.2010:

Aloite lähetettiin kaupunginhallitukselle tarvittavia toimenpiteitä varten.

Kaupunginhallitus 22.2.2010 § 76

Ehdotus KJ Repo:

Pyydetään lausunto sosiaali- ja terveyspalveluilta.

Päätös KH 22.2.2010:

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Pöytäkirjan tarkastajat:

STLTK 27.05.2010 § 69**Vanhus- ja vammaispalveluiden lausunto/ Rauha Hannu:**

Vuoden 2006 alusta tuli voimaa laki omaishoidon tuesta (937/2005) Voimaan tullut uusi laki sisälsi useita muutoksia, jotka paransivat hoidettavien ja omaishoitajien asemaa. Uudessa laissa täsmennetään omaishoidon tuen myöntämisedellytyksiä, parannetaan omaishoitajan mahdollisuutta pitää vapaata, korotettiin hoitopalkkion enimmäismäärää ja otettiin käyttöön uusi vähimmäishoitopalkkio hoidollisesti raskaita siirtymävaiheita varten sekä parannettiin palkkioiden indeksisuojaa. Uutena omaishoidon tuen osana tulivat omaishoitajille annettavat hoitotehtävää tukevat sosiaalihuollon palvelut, jotka kirjataan hoito- ja palvelusuunnitelmaan. Omaishoitosopimukset on lähtökohtaisesti laadittavat toistaiseksi voimassa oleviksi.

Omaishoidon tuki on lakisääteinen sosiaalipalvelu, mutta lakimuutoksen jälkeenkin se säilyy harkinnanvaraisena, jonka järjestämisestä kunnan tulee huolehtia määrärahojensa puitteissa ja myöntämisperusteet ovat harkinnassa. Sosiaali- ja terveyslautakunta on 14.12.2007 § 145 hyväksynyt omaishoidon tuen myöntämisperusteet 1.1.2008 alkaen. Lain mukaan omaishoidon tuella tarkoitetaan vanhuksen, vammaisen tai sairaan kotona tapahtuvan hoidon ja huolenpidon järjestämistä kotioloissa omaisen tai muun hoidettavalle läheisen henkilön avulla. Edut määritellään hoito- ja palvelusuunnitelmassa, joka tehdään sen kunnan kanssa, jossa omaishoidon tukea anota asuu. Omaishoitaja on henkilö, joka on tehnyt omaisensa tai läheisensä asuinkunnan kanssa omaishoidon sopimuksen tämän hoivasta ja hoitotyöstä ja kantaa siitä pääasiallisen vastuun ensisijaisena hoitajana. Omaishoidon tuki muodostuu kokonaisuudesta: hoidettavalle annettavista palveluista sekä omaishoitajille annettavista hoitopalkkioista, vapaasta sekä omaishoitoa tukevista palveluista. Rungas palvelujen käyttö vaikuttaa hoitopalkkion määrään. Omaishoidon tuen tavoitteena on välttää vanhuksen, vammaisen tai sairaan joutuminen laitoshoidon.

Omaishoidon tuki on arvokasta toimintaa sekä omaishoitajan että hoidettavan kannalta. Ihmisen hyvinvointiin ja elämänlaatuun vaikuttaa läheisten sosiaalisen verkoston toimivuus, läheisen ihmisen tuki ja oman tutun elinympäristön säilyminen mahdollisimman pitkään. Laitoshoidon tulisi olla viimesijainen vaihtoehto vanhuksen, vammaisen tai sairaan ihmisen elämässä.

Perheet ja lähiyhteisöt ovat aina osallistuneet sairaiden ja vammaisten ihmisten hoitoon ja huolenpitoon. Huolimatta siitä, että yhteiskunta on ottanut vastuulleen aikaisemmin lähes yksinomaan perheille ja lähiyhteisölle kuuluneista tehtäviä, omaisten ja läheisten merkitys hoidon tarjoajina ei ole hävinnyt. Tällä niin sanotulla epävirallisella hoidolla on vahva asema, joka perustuu erityiseen, henkilökohtaiseen suhteeseen ihmisten välillä sekä tunteisiin ja kiintymykseen liittyvään vastuuntuntoon. Omaishoidon tärkein motiivi on läheinen suhde, joka ei ole syntynyt hoidon tarpeen perusteella, vaan on olemassa siitä riippumatta. Raja tavanomaisen auttamisen ja varsinaisen omaishoitajuuden välillä on liukuva. Erona läheisen toisilleen antamaan vastavuoroiseen apuun omaishoitajuuteen liittyy annetun avun suuri sitovuus tai vaatavuus. Omaishoidossa hoivan tarve perustuu omaisten tai läheisten terveydentilan tai toimintakyvyn heikentymiseen tai vammaisuuteen. Arvioiden

mukaan tälläkin hetkellä suurin osa omaisia hoitavista ihmisistä tekee hoivatyötä ilman omaishoidon tukea, vaikka hoidettavan avun tarve saattaisi edellyttää tuen saamista.

Puolisoiden osuus omaishoitajina on kasvanut koko ajan. Lasten ja vanhempien osuus on pysynyt viime vuodet lähes samana. Osa omaishoitajista on työikäisiä, osa eläkkeellä ja joillakin omaishoitajuus on päätyö ja hän hoitaa omaistaan pitkäaikaisesti. Osa omaishoitajista hoitaa omaisiaan kokoaikatyön tai osa-aikatyön ohella. Omaishoitajista yhä suurempi osuus on iäkkäitä puolisoitaan hoitavia ja puolison hoitaminen kotona nähdään velvollisuudeksi.

Pääasiallinen hoidon ja huolenpidon tarve osalla hoidettavista on pitkäaikainen sairaus tai vamma, osalla vanhuuteen liittyvä fyysinen toimintakyvyn heikkeneminen, dementia, psyykinen sairaus tai jokin hoidollisesti raskas siirtymävaihe. Asiakkaiden hoitoisuus on yleensä suurta ja hän tarvitsee hoitoa ja huolenpitoa jatkuvasti tai melko paljon, osa ympärivuorokautisesti.

Valtuutettu Harri Tauriainen on esittänyt kunnia-diplomin myöntämistä niille omaishoitajille, joka ovat toimineet omaishoitajina yli vuoden ja lisäksi viiden ansioituneen palkitseminen omaishoidon mitalilla, joiden myöntämisen perusteena olisi työn sitovuus ja vaativuus sekä sen kesto. Omaishoidon tuella on edelleen kehittämishaasteita tulevaisuudessa. Omaishoidon tuen saajien ja hoidettavien elämäntilanteet, olosuhteet, toimintakyky ja terveydentila on aina yksilöllisiä ja moninaisia. Tästä syystä oikeudenmukaisen ja tasavertaisen palkitsemisjärjestelmän luominen hoidon sitovuuden, vaativuuden ja keston perusteella ei ole mahdollista.

Omaishoitajapäivän järjestäminen on linjassa omaishoidon tuen periaatteisiin. Omaishoitajapäivä on mahdollista toteuttaa yhteistyössä paikallisten oppilaitosten ja muiden paikallisten toimijoiden kanssa. Omaishoitajapäivän järjestäminen edistää omaishoitajien vertaistukea, emotionaalista ja sosiaalista toimintakykyä. Omaishoitajapäivä on ollut käytössä jo useamman vuoden. Se on järjestetty eri toimijoiden yhteistyönä.

Ehdotus STJ Niiranen:

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää antaa yllä olevan lausunnon valtuutettu Harri Tauriaisen aloitteeseen omaishoitajapäivästä.

Päätös STLT 27.5.2010:

Kaupunginhallitus 07.06.2010 § 225

Ehdotus KJ Repo:

Kaupunginhallitus merkitsee sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunnon tiedoksi ja saattaa sen **valtuuston** tietoon vastauksena valtuutettu Harri Tauriaisen aloitteeseen.

Päätös KH 7.6.2010:

Hyväksyi päätösehdotuksen.

Pöytäkirjan tarkastajat:

Kaupunginvaltuusto § 82**Ehdotus KH:**

Valtuusto merkitsee sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunnon tietoon saatetuksi vastauksena valtuutettu Harri Tauriaisen aloitteeseen.

Päätös KV 14.6.2010:

Hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginvaltuusto**§ 83****14.06.2010**

Valtuutettu Tuire Kourulan ja yhdeksän muun valtuutetun aloite henkilöstön hyvinvoinnin kehittämisestä**340/01.017/2010****Kaupunginvaltuusto § 83**

Valtuutettu Tuire Kourula esitti seuraavan aloitteen:

Työn ohessa tapahtuneesta opiskelijoiden ohjauksesta maksetut korvaukset eivät kohdistu ohjaavalle henkilökunnalle tai heidän työyhteisöönsä.

Oppilaistosten maksamilla korvauksilla voitaisiin tukea osastojen ja muiden terveydenhuollon toimipisteiden hyvinvointia eri tavoin, esimerkiksi virkistystyksen muodossa. Sosiaali- ja terveystieteiden osastoissa on osastoja, joissa vuoden aikana käy harjoittelemassa 45-50 opiskelijaa. Heistä saadut maksut tulisi voida käyttää osastojen itsensä määräämällä tavalla.

Päätös KV 14.6.2010:

Aloite lähetettiin kaupunginhallitukselle tarvittavia toimenpiteitä varten.

**Valtuutettu Pirita Hyötylän ja kymmenen muun valtuutetun aloite varhaiskasvatuksesta
341/01.017/2010**

Kaupunginvaltuusto § 84

Valtuutettu Pirita Hyötylä esitti seuraavan aloitteen:

Valtuustolle tuodaan selvitys varhaiskasvatuksen vuoden 2009 toimintaa koskevista tavoitteista, mittareista, todentamisesta ja toteutumisesta. Samalla valtuustolle tuodaan tieto siitä mistä em. tiedot vuosittain laadittavista tavoitteista ja niiden toteutumisesta löytyvät jatkossa; sisältyvätkö ne sivistyspalvelukeskuksen vai varhaiskasvatuksen vuosittain laadittaviin toimintasuunnitelmaan ja toimintakertomukseen, tai mahdollisesti johonkin muuhun koulutuslautakunnalle tiedoksi tuotavaan selvitykseen.

Päivähoito/varhaiskasvatus on yksi kunnan tärkeimmistä palveluista ja sen laadusta on huolehdittava. Vuosittain laadittava toimintasuunnitelma painopistealueineen ja tavoitteineen on lautakunnan hyväksymä suunnitelma, jonka toteutuminen tulee arvioida. Ilman selkeitä tavoitteita toimintaa ei voi kehittää. Nyt valtuuston käsiteltävänä olevassa toimintakertomuksessa viitataan varhaiskasvatuksen osalta sen omaan toimintakertomukseen, jota saamani tiedon mukaan ei ole edes olemassa.

Henkilöstön hyvinvoinnilla on keskeinen merkitys päivähoidon laatua arvioitaessa. Varhaiskasvatuksen henkilöstön hyvinvoinnista ei ole konkreettista tietoa.

Päivähoidon henkilöstön hyvinvoinnista ja päivähoidon resursseista tulee palautetta, että henkilöstöä on liian vähän ja henkilöstö on väsynyt. Henkilöstön keski-ikä on korkea. Miten tämä on huomioitu työhyvinvoinnin edistämisessä? Mikä on työkykyindeksi koko varhaiskasvatuksen osalta? Kuinka usein kehityskeskustelut käydään? Mitä johtopäätöksiä työhyvinvointikyselyistä on tehty, ja miten kyselyssä esille tullee haasteisiin on vastattu työhyvinvointia koskevassa suunnitelmassa? Miten Kemi noudattaa varhaiskasvatusta koskevia suosituksia ja ohjeita niin henkilöstön riittävyyden ja monipuolisuuden suhteen?

Henkilöstön hyvinvointia arvioitaessa tulee arvioida myös johtamista ja moniammatillista työtä. Onko päiväkodeilla yhdenmukaiset käytännöt esim. työvuorolistojen laatimisessa? Miten henkilöstöä kuullaan oman toimintayksikön asioissa?

Miten varhaiskasvatuksessa toteutetaan vanhempien kanssa tehtävää yhteistyötä? Jokaisella lapselle laaditaan varhaiskasvatussuunnitelma, ja keskustelu vanhempien kanssa käydään. Kasvatuskumppanuus on kuitenkin paljon enemmän, ja sen toteuttaminen edellyttää aktiivista otetta varhaiskasvatuksen henkilöstöltä. Päiväkotitoimi on yhteisö, ja yhteisö kasvattaa lasta. Tässä kasvatustyössä kasvatuskumppanuus vanhempien kanssa on äärimmäisen tärkeää.

Päätös KV 14.6.2010:

Pöytäkirjan tarkastajat:

Aloite lähetettiin kaupunginhallitukselle tarvittavia toimenpiteitä varten.

Kaupunginvaltuusto**§ 85****14.06.2010**

Valtuutettu Pirita Hyötylän ja kymmenen muun valtuutetun aloite liris-kahvilan sijoittamisesta uudessa Kemi-talossa nykyisen lehtilukusalin yhteyteen**342/01.017/2010****Kaupunginvaltuusto § 85**

Valtuutettu Pirita Hyötylä esitti seuraavan aloitteen:

”liriskahvilan” sijoittaminen uudessa kemi-talossa nykyisen lehtilukusalin yhteyteen.

Miten Kemin kaupunki on Kemi-talon tilojen ja toiminnan suunnittelussa huomioinut liris-kahvilan tai muun vastaavan toiminnan jatkumisen Kemi-talossa, ja onko nykyisellä kahvila yrittäjällä ollut mahdollisuus osallistua suunnitteluun?

liris-kahvilan yrittäjä on halukas tekemään kaupungin kanssa yhteistyötä. Yrittäjä haluaa jatkaa kahvilatoimintaa uudessa Kemi-talossa, ja toivoo että kahvila sijoittuisi lukusalin yhteyteen. Nykyisin kahvila on auki kirjaston ollessa auki. Kahvilan ja lehtilukusalin yhteinen sisäänkäynti mahdollistaisi niin lehtilukusalin kuin kahvilankin auki pitämisen myös sunnuntaisin, koska kahvilayrittäjä on halukas pitämään kahvilan lisäksi auki veloituksetta myös lehtilukusalia. Kahvilatoiminnan jatkuminen Kemi-talossa on erityisen tärkeää koska tällöin se palvelisi kuntalaisia laajennetuilla aukioloajoilla lehtilukusalin osalta ja kahvilatoiminta sinällään toisi elävyyttä ja monipuolisuutta koko Kemi-taloon.

Päätös KV 14.6.2010:

Aloite lähetettiin kaupunginhallitukselle tarvittavia toimenpiteitä varten.

Kaupunginvaltuusto**§ 86****14.06.2010**

Valtuutettu Sari Moisanen ja 25 muun valtuutetun aloite nuorten syrjäytymiskehityksen pysäyttämisestä**343/01.017/2010****Kaupunginvaltuusto § 86**

Valtuutettu Sari Moisanen esitti seuraavan aloitteen:

Rakenteellinen työttömyys on Kemissä jatkunut pitkään ja perusteet sille on ollut selvästi nähtävissä puunjalostusteollisuuden työpaikkamäärien pienenemisestä viime vuosikymmeninä. Pitkäaikaistyöttömyyden korjaamiseksi on tehty paljon työtä ja siinä on monilta osin onnistuttukin. Nyt edessämme on kuitenkin ongelma, jonka seuraukset ulottuvat huonosti hoidettuna vuosikymmenien päähän ja aiheuttavat jo lyhyellä aikavälillä ylitsepääsemättömiä ongelmia sekä yksilöille että yhteiskunnalle. Kysymys on nuorten työttömyydestä ja syrjäytymisestä.

Kemin kaupungin ja Meri-Lapin työ- ja elinkeinotoimiston sopimus

Kemin kaupunki ja Meri-Lapin työ- ja elinkeinotoimisto ovat tehneet sopimuksen työttömyyden alentamisesta ja syrjäytymisen ehkäisemisestä Kemissä vuosina 2010 – 2011.

Toimenpiteinä näiden tavoitteiden saavuttamiseksi esitetään vuoden 2010 aikana erityisesti nuorten osalta seuraavaa:

Nuorten syrjäytymisen ehkäisy- työryhmä raportoi nuorten koulutukseen hakeutumisesta ja koulun keskeyttämisistä työllisyyden seurantaryhmälle

Muilta osin toimenpiteissä ei eroteta nuoria henkilöitä muiden työttömien joukosta.

Nuorten työttömyys johtaa kasvaviin ongelmiin

Nuorten työttömien osuus kaikista työnhakijoista on kuitenkin kasvanut viime aikoina rajusti.

Nuorten työttömien osuus on Lapin ELY-keskuksen alueella kasvanut vuoden 2008 joulukuusta vuoden 2009 joulukuuhun 33% . Suurinta työttömyyden kasvu on viime aikoina ollut teollisuusvaltaisella Kemi-Tornio alueella. Näin myös nuorten työttömien määrä Kemissä on kohonnut suhteessa enemmän kuin muu työttömyys. Vuoden 2009 lopussa Kemissä oli alle 25 -vuotiaita työttömiä 362 henkilöä (20,2 % kaikista työttömistä). Kemin nuorista n. 30 % on lisäksi toimeentulotuen varassa. Toimeentulotuen menot kasvoivat 16,1% vuonna 2009 verrattuna vuoteen 2008. Nuorten työtilanne ei ole parantunut myöskään alkuvuonna 2010, vaan työllisyys on edelleen huononemassa.

Nuorten jääminen työelämän ulkopuolelle johtaa nopeasti syrjäytymiskierteeseen myös tutkinnon suorittaneiden osalta saati, että nuori on jäänyt koulutuksen ulkopuolelle tai koulutus on keskeytynyt. Tämän vuoksi toimenpiteet nuorten työttömyyden katkaisemiseksi tulisivat olla nopeita, konkreettisia ja vaikutukseltaan

Pöytäkirjan tarkastajat:

pitkäaikaisia. Nuorten työttömyyden katkaiseminen heti alkuvaiheessa on parasta ennalta ehkäisevää työtä myös elinikäisen syrjäytymisen vähentämisessä.

Nuorten yhteiskuntatakuu käytäntöön

Kemin kaupungin ja työ- ja elinkeinotoimiston asettamista tavoitteista keskeinen on nuorten yhteiskuntatakuun 100 %:n toteuttaminen. Käytännössä tämä yhteiskuntatakuu tarkoittaa kuitenkin työ- ja elinkeinotoimiston palveluprosessia, jossa työttömälle alle 25-vuotiaalle tehdään työnhakusuunnitelma ja tarjotaan hänen oltuaan 3 kuukautta työttömänä jokin aktiivivaihtoehto. Aktiivivaihtoehdot ovat: työnhakukoulutus, valmentava ammatillinen työvoimakoulutus, työkokeilu, työharjoittelu, työelämävalmennus, starttiraha tai tukityö. Konkreettista työllistymistä tämä takuu ei pysty tarjoamaan, eikä sitä lupaakaan.

Vuodesta 2005 asti voimassa ollut nuorten yhteiskuntatakuu ei ole johtanut toivottuun tulokseen, kuten työllisyystilastoista voimme hyvin lukea. Tehdyn tutkimuksen mukaan (Työpoliittinen tutkimus 333, mol.fi/julkaisut) vain 45 % suunnitelmista sisälsi lupauksen aktiivisista toimenpiteistä. Suunnitelmiakin tehtiin vain n. 60 %:lle työnhakijoista. Lupauksista tosiasiaassa toteutui vain 20 %. Nuorten yhteiskuntatakuun konkreettinen toteuttaminen nyt heikkenevän työllisyystilanteen oloissa on entistä vaikeampaa. Siksi tarvitaan konkreettisia toimia nuorten yhteiskuntatakuun turvaamiseksi.

Maan hallitus päätti 23.3.2010 lisätalousarvioesityksestä, jossa suunnataan joitakin toimia nuorten työllistämiseen. Nämä toimet eivät kuitenkaan ole riittävä ratkaisu nopeasti kasvavaan nuorisotyöttömyyden ongelmaan, joka on nopeasti pahene-massa koko maassa, mutta erityisesti ennestään vaikean työttömyyden alueilla Itä- ja Pohjois-Suomessa.

Kemi pilotiksi nuorten yhteiskuntatakuun toteutuksessa

Tämän hetken suhdannetilanteessa ei julkinen sektori voi välttää vastuutaan nuorten työllistämässä. Sen vuoksi kaupungin tulisi olla aloitteellinen niissä toimenpiteissä, joilla työpaikkoja, koulutusta ja muita mahdollisia aktiivitoimia nuorille järjestetään.

Työtä järjestettäessä tavoitteen tulisi olla vähintään 8 kuukauden työjakso jokaiselle nuorelle sellaisin palkka- ja työaika järjestelyin, että nuori voi palkallaan elää turvautumatta toimeentulotukeen. Käytännön toimenpiteitä ovat:

- varhaisen puuttumisen toimintamalli
  - matalan kynnyksen työvoimapalvelu nuorille; nuorten työvoimatalo (vrt. koulutustori)
  - tehostettu henkilökohtainen ohjaustoiminta työhön ja koulutukseen
  - kaupungin organisaation mestari-kisälli toiminnan käynnistäminen
  - työnetsijätoiminta yritysten ja kolmannen sektorin työpaikkojen löytämiseksi
  - työpajatoiminnan käynnistäminen nuorille, jotka eivät vielä ole pudonneet
  - palkkatuen erilaiset muodot: työllistämisseteli ja muut tukimuodot
  - työttömien yhdistys työllistämisen yhteistyöfoorumiksi
  - hyvinvointikeskuksen palvelut ikäihmisille; ns. mummon kammari tyyppinen toiminta
- Nämä kaikki toimenpiteet voitaisiin toteuttaa esim. jonkin järjestön ylläpitämässä

Nuorten työvoimatalossa. Yhteistyö käynnistyvien hankkeiden, kuten ELY-keskuksen Duunista totta-hankkeen kanssa, olisi mahdollista saattaa myös käytäntöön Nuorten työvoimatalossa. Toiminnassa ja sen rahoittamisessa voidaan soveltaa mm. Paltamossa käytettyä menetelmää ELY-keskuksen tuoteistaman 7 – 21 päivää kestävästä työvoimaklubin ja edellä esitettyjen toimenpiteiden yhdistämisestä. Rahoitus näihin toimiin tulisi ensisijaisesti löytää yhdistelemällä nyt käytettyjä tukimuotoja projektirahoitukseksi. Tässä tapauksessa kohderyhmä rajattaisiin kuitenkin alle 25-vuotiaisiin.

Esitämme, että

Kemin kaupunki päättää tehdä stopin nuorten syrjäytymiskehitykselle. Käytännön toimenpiteenä tulisi selvittää edellä esitettyjen toimintaperiaatteiden mukaisesti toimivan Nuorten työvoimatalon perustamisedellytykset ja käynnistää selvityksen pohjalta toiminta Kemissä.

Päätös KV 14.6.2010:

Aloite lähetettiin kaupunginhallitukselle tarvittavia toimenpiteitä varten.

Kaupunginvaltuusto**§ 87****14.06.2010**

Valtuutettu Sven Nybergin ja 12 muun valtuutetun aloite kaupungin vuokraamien tonttien ja maa-alueiden käytöstä ja niillä suoritettavasta toiminnasta**344/01.017/2010****Kaupunginvaltuusto § 87**

Valtuutettu Sven Nyberg esitti seuraavan aloitteen:

Esitän, että kaupunki ryhtyy selvittämään vuokraamiensa tonttien ja maa-alueiden käyttöä / niillä suoritettavaa toimintaa; onko toiminta sellaista ja sen laatuista kuin vuokrasopimusta tehtäessä on sovittu ja että mm. ympäristölakia ja asetusta noudatetaan. Mikäli vuokra-alueilla todetaan toimintaa, joka luonteensa tai voimassaolevien lakien perusteella voi aiheuttaa kustannuksia maan omistajalle, on ryhdyttävä toimiin, jotta aiheuttamisperiaatteen mukaisesti turvataan mahdolliset vahingot.

Päätös KV 14.6.2010:

Aloite lähetettiin kaupunginhallitukselle tarvittavia toimenpiteitä varten.

Kaupunginvaltuusto**§ 88****14.06.2010**

Valtuuston seuraava kokous 6.9.2010**86/01.011/2010****Kaupunginvaltuusto § 88**

Valtuuston puheenjohtaja ilmoitti, että seuraava valtuuston kokous on 6.9.2010 klo 18.00.

**KEMIN KAUPUNKI
VALITUSOSOITUS**

Kaupunginvaltuusto

Kokouspäivä
14.6.2010

MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Kieltojen perusteet	Seuraavista päätöksistä ei kuntalain 91 §:n mukaan saa tehdä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.
	Pykälät 60, 61, 64, 66, 69, 70, 71, 75, 76, 77, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88
	HValL 3 §:n 1 mom./muun lainsäädännön mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla.
	Pykälät ja valituskieltojen perusteet:

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomaisen ja valitusaika	Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella. Valitusviranomaisen ja postiosoite:		
	Rovaniemen hallinto-oikeus		
	Oikeustalo, Valtakatu 17 PL 8112 96101 ROVANIEMI Sähköpostiosoite: rovaniemi.hao@om.fi Telefax: 010 36 42995		
	Kunnallisvalitus, pykälät		Valitusaika 30 päivää
	62, 63, 65, 67, 68, 72, 73, 74, 78		
	Hallintovalitus, pykälät		Valitusaika 30 päivää
	Muu valitusviranomaisen ja postiosoite	Pykälät	Valitusaika päivää
	Valitusaika alkaa päätöksen tiedoksisaannista.		

Valituskirja	<p>Valituskirjassa on ilmoitettava</p> <ul style="list-style-type: none"> - valittajan nimi, ammatti, asuinkunta ja postiosoite - päätös, johon haetaan muutosta - miltä osin päätöksestä valitetaan ja muutos, joka siihen vaaditaan tehtäväksi - muutosvaatimuksen perusteet <p>Valituskirja on valittajan tai valituskirjan muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut valituskirjan, siinä on mainittava myös laatijan ammatti, asuinkunta ja postiosoite.</p> <p>Valituskirjaan on liitettävä päätös, josta valitetaan, alkuperäisenä tai viran puolesta oikeaksi todistettuna jäljennöksenä sekä todistus siitä päivästä, josta valitusaika on luettava.</p>
Valitusasiakirjojen toimittaminen	<p>Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.</p> <p>Valitusasiakirjat voi toimittaa myös: Pykälät</p>

Pöytäkirjan tarkastajat:

Valitusasiakirjat on toimitettava:
Pykälät